

Sota l'Acàcia

*En Català. Traduit a l'occità,
castellà, anglès i francès*

*Text: Jaume Centelles
il·lustracions: Rita Sañé*

Sota l'Acàcia

Català, occità, castellà, anglès i francès
Text: Jaume Centelles - il·lustracions: Rita Sané

© **Autoria**

Jaume Centelles Pastor

© **Il·lustracions**

Rita Sañé pons

Dinamitzadora del projecte

Maria del Mar Lluelles Perera

Dissenyadora del logotip i del distintiu Implica·t+

Cristina Manyench Cirera

Calendari implica·t+ amb la carta de la Terra

Montserrat Remacha Selva

© **Text**

Traducció: Castellà: Jaume Centelles Pastor

Anglès: Robert Izquierdo Santaulària

Aranès: Rosa Mari Salgueiro Pujòs

Francès: Anna Castro Regol

© **Edita**

Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI)

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Pl.Catedral, s/n. 25002 Lleida

Tel. 973 271 500 – Fax 973 274 538

fpiei@diputaciolleida.cat

www.fpiei.cat

Disseny de coberta i composició

Servei de Publicacions de l'IEI

Impressió

Arts Gràfiques de la Diputació de Lleida

Dipòsit legal

L- 850/2015

Sota l'Acàcia

Generalitat de Catalunya
**Departament
d'Ensenyament**

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs**
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Diputació de Lleida
municipis, territori i tu

Per a la Nora i tots els infants del món, amb l'esperança que algun dia puguin fer realitat les paraules que hi ha gravades al marbre del vestíbul del Banc Mundial, a Washington: "Somiem un món sense pobresa".

J.C.

Per a la Sandra i en Marcel i tots els joves com ells, amb el desig que un dia visquin un món on regni la pau i l'amor.

R.S.

Diu en que la voluntat mou muntanyes. I quan ens trobem davant de projectes il·lusiónants conduïts per docents compromesos amb l'educació, les muntanyes senzillament desapareixen. Implica't + és una proposta exemplar d'iniciativa altruista d'un col·lectiu de docents, de companys, d'amics, que pretenen ajudar a tenir un món millor. I aquest conte només n'és una de les moltes mostres de propostes per fer arribar els missatges de solidaritat altruista, d'implicació contra les injustícies i de compromís vers la societat i el món en general.

Com a en Iuri, en unes situacions o altres, a tots ens hagués agradat de trobar una Fina que ens escoltés, que ens entengués, que ens ajudés i que ens fes visibles a la resta de comunitat. Tenim a les mans un breu conte que conté grans missatges, encapsulats en petites dosis de valors compartits i de difusió obligada: els estralls de la guerra, la compassió, les competències de lectoescriptura, l'amistat, la cooperació; tot assaonat amb un ampli tel de tendresa infantil.

L'educació té aquesta grandesa, que amb l'exemplaritat podem aconseguir grans fites. Un nou gra de sorra s'afegeix a les nostres vides per millorar-les; només cal que escoltem el nostre cor, i aquest llibre és un bon altaveu.

De ben segur que els petits, i no tan petits, lectors d'aquest relat, trobarem en aquest conte molts moments per poder reproduir, a la nostra manera, aquesta bonica història. Per acabar, vull felicitar i agrair els autors del conte i a tots aquells que l'han fet possible!

Miquel À. Cullerés
Director dels Serveis Territorials d'Ensenyament a Lleida

En una societat plural com és aquesta nostra, en la qual l'ensenyament és obert a tots i cadascun dels estudiants que la conformen, aquesta nostra comunitat, que un grup de professors treballin, a més a més de les seves responsabilitats docents, un projecte com *Implica't*, l'objectiu del qual és la creació d'una xarxa d'escoles solidàries, vol dir que la generositat i la voluntat d'un món ambiciós i curull de ciutadans cultes, crítics i lliures són uns valors tan ambiciosos que no trobaríem ningú que no fos gosa't de felicitar-se'n, de tanta ambició.

Implica't materialitza, a través del món de l'escola i de la formació, del creixement en continguts i en personalitat, el que Émmanuel Lévinas en deia el rostre de l'altre, el respecte per a l'alteritat, i voler-li el millor, a l'altre home. Per això és que en el món aquest que ens ha tocat de viure, tan ple de desigualtats, que un projecte treballi perquè els nens, tots, puguin escolaritzar-se, perquè en el seu demà tinguin les mateixes eines que aquells a qui d'aquest serveix ja en disposen de naixença, vol dir treballar un dret fonamental que ens condueix a la igualtat.

El conte té, a més a més de la delicadesa del text i de les il·lustracions, l'encert i la gràcia de deixar-se llegir en les tres llengües que aquí tenim oficials, més l'anglès i el francès, la qual cosa vol dir que el projecte dignifica la traducció com a recurs i ens ambiciona a projectar al món els creadors, les institucions editores i la idea que *Implica't* defensa.

A tots els qui hi estan *implicats*, un més que merescut reconeixement i per tanta generositat i per tanta entrega.

Josep M. Solé Sabaté
director de l'Institut d'Estudis Ilerdencs

IMPLICA

ESCOLA SOLIDÀRIA

El poeta Joan Brossa deia: *Si vols avançar un metre, has d'apuntar a l'infinit*. Amb aquesta idea d'avançar a poc a poc però deixant al darrera nostre un rastre brillant i perdurable, com el dels caragols, un grup de persones generoses, vinculades al món de l'educació i que comparteixen entre elles la idea comuna de construir un món més just, estem compromeses amb el projecte **Implica't+** que pretén incidir en els valors de sostenibilitat i solidaritat promoguts pel document *La Carta de la Terra*.

Implica't+ és un projecte transversal que vol educar pel canvi de les relacions socials i ambientals actuals. Tanmateix, aspira a fomentar la cultura de la pau i el respecte, amb el convenciment que podem fer del nostre planeta un lloc on tothom tingui les mateixes oportunitats i sigui feliç, un món sense desigualtats econòmiques, culturals i educatives, un món millor.

Per aquest motiu, les persones implicades apostem per fer evident a les nostres aules els principis de *La Carta de la Terra*, ens obliguem a promoure alternatives i fer una crida a l'acció per aconseguir una conscienciació d'allò que hom anomena *una ètica planetària*, un compromís amb nosaltres mateixos, amb els demás i amb la natura.

Els materials elaborats es poden consultar i descarregar a l'adreça <http://www.xtec.cat/~mlluelle/implicat/>

Hi havia una vegada...

Un banc al parc

Asseguda a recer d'una acàcia en un angle del parc, la noia, submergida en la lectura d'uns fulls, no el veu arribar.

—Què llegeixes? —li pregunta una veu desconeguda.

Ella alça els ulls i el veu palplantat al seu costat. El noi, que arrossega un carro de supermercat mig ple de ferralla, li torna a demanar:

—Què estàs llegint?

La noia atansa la motxilla sota el braç, protegint-la, mentre observa com el xicot s'asseu al seu costat. No el coneix i malfia de les seves intencions.

—*Me dic Iuri* —afegeix el noi, mentre aixeca les celles i somriu tranquil·litzant-la.

—Una obra de teatre. Llegeixo una obra de teatre que farem a l'escola.

—I t'agrada? No t'avorreix llegir? De què va? —diu, fixant la mirada sobre els papers que reposen a la falda de la noia.

—Va de màgia, d'uns mags bons i uns mags dolents; *bueno*, en realitat són estudiants de màgia, aprenents de mag... A tu no t'agrada llegir?

En Iuri es queda pensatiu una estona.

—A mi m'agrada mirar el cel, sobretot a les nits que hi ha moltes estrelles.

— Mires les estrelles? I això no et sembla avorrit?

—Gens ni mica! Ja t’he dit que em dic Iuri, com l’astronauta rus Iuri Gagarin, el primer home que va anar a l’espai amb una nau espacial. El primer, saps? En aquell temps, no coneixien els perills que hi podien trobar, ni la falta de gravetat, ni tan sols si tornarien. Va fer la primera volta a la Terra —en Iuri s’emociona recordant les proeses del seu homònim, de l’astronauta que mentre era a la nau, amb el nas enganxat a la finestreta, va enviar un missatge a la Terra dient: «*Pobladors del món, salvaguardem aquesta bellesa, no la destruïm*» —Ui! Es fa tard. Me n’he d’anar... —el xicot s’aixeca d’una revolada —Però demà, si vens al parc, t’explicaré els noms de les estrelles i ja *voràs* com no és gens avorrit — acaba la conversa en Iuri.

—Em dic Fina! —comença a dir la noia, mentre veu com s’allunya, els pantalons apedaçats, la samarreta descolorida, els cabells despentinats, empenyent el carro amb una mà i fregant-se el braç amb l’altra perquè fa fresca—. I no es diu *voràs*, es diu “*veuràs*” —però ell ja no la sent.

Les guerres

Al vespre, mentre la Fina sopa amb la seva mare, els seus pensaments s'aferren a la imatge del jove.

—Saps, mare? Avui he conegut un noi al parc. Es diu Iuri i m'ha explicat coses d'astronautes. No l'havia vist abans pel barri... potser fa poc que hi viu. Deu ser d'una família pobre perquè va vestit amb uns pantalons vells i unes sabates molt gastades... i fa una olor... com de no rentar-se...

—Sí, jo també l'he vist remenant pels contenidors de la brossa i carretejant andròmines. Crec que viu als afores en una de les cases abandonades que van quedar sense acabar. Si és qui em penso, es diu Iuri Norevic i els seus germans van a la teva escola, són els bessons rossos de primer. La seva mare els acompanya i alguna vegada ens hem saludat. Tenen una història molt trista perquè van venir fugint d'una guerra que se'ls ho va endur tot. Van perdre la casa, la feina i el pare.

—Els bessons de primer! Els he vist al pati de l'escola i és veritat que no semblen feliços. No m'estranya que no riguin gaire si estan lluny del seu poble. I què els va passar, mare? —demana la noia, encuriosida.

—En una reunió d'escola es va comentar que són hercegovins i que la mare era una bona modista però que van haver de fugir quan el pare d'en Iuri va caure mort en una de les batusses. La dona no en parla gaire, d'això. Va fent petites feines de costura i amb el que guanya i el que el fill li porta de vendre el que troba, subsisteixen. Malament, és clar. Les guerres són terribles, filla. Deixen moltes ferides, algunes

de tan fondes que mai no es curen. I no et parlo de ferides de sang. Si veiessis com queden les cases, les fàbriques, les escoles o els camins... tot destrossat! I els que sobreviuen no tenen altra sortida que fugir o morir.

—Em fa pena —diu la Fina, abaixant els ulls cap a un plat de verdura que s’ha refredat i es presenta difícil d’empassar... l’estómac encongít... una llàgrima lliscant galta avall.

—Tinc una bona notícia. Ha arribat una carta del pare —diu la mare, trencant un silenci prolongat i allargant-li un sobre marró, gran i ple de segells.

Una carta de l'Antàrtida

“...Aquest matí he recordat la pel·lícula Alien. La publicitat deia “a l’espai ningú pot sentir els teus crits” i, si no fos pel brunzir gairebé imperceptible de les màquines que m’envolten podria dir el mateix...” —la Fina llegeix a poc a poc, com si passegés, assaborint les paraules de la carta que el seu pare li ha enviat des de l'Antàrtida i se l'imagina escrivint assegut a la taula de l'estació científica on treballa fa gairebé nou mesos. Continua llegint.

“...i l'enorme iceberg de què et vaig parlar en anteriors cartes finalment es va desprendre i ara va a la deriva. Tots els de l'equip estem preocupats perquè l'hivern s'acosta i ja saps que la foscor no permetrà que el satèl·lit rastregi la pista d'aquest gegantí bloc de gel. Ens preocupa perquè no podrem avisar els nombrosos vaixells que hi ha a la zona austral...” —La noia atura la lectura i recorda les primeres cartes on son pare li explicava que l'Antàrtida és un continent molt gran i que les poques persones que hi viuen són científics d'arreu del món, de més de quaranta països, dedicats a estudiar el canvi climàtic, els meteorits, l'atmosfera de la Terra, les bactèries, els virus, l'efecte hivernacle i altres qüestions que no acaba d'entendre. S'imagina aquella zona com un gran laboratori a l'aire lliure.

“... La investigació ja és a punt d'acabar. Fa uns dies vam fer una visita a la zona on hi viuen els pingüins emperador. Va ser un espectacle meravellós. En Gunlaug, el company noruec, va fer moltes fotos, algunes de les quals t'arribaran amb aquesta carta. També n'he afegit altres de molt boniques, com la de l'aurora boreal, i de divertides...” —La mirada de la Fina s'allunya momentàniament

de les paraules per concentrar-se en les fotografies, més de vint, que mostren, ara el pare mirant a la càmera amb les celles glaçades, ara un sol lluminós reflectit al gel, uns pingüins llençant-se a l'aigua o un vaixell que passa pel davant d'un bloc de gel que té forma de bolet.

—Aviat tornarà el pare! —pensa la noia, el cor bategant accelerat, mentre guarda els fulls i les fotografies dins del sobre.

S'aixeca del banc sota l'acàcia i mentre camina cap a casa pensa en en Iuri. Li hauria agradat llegir-li la carta i mostrar-li les fotos del seu pare. Li explicaria com de lluny està l'Antàrtida, el fred que hi fa, la dificultat de parlar per telèfon i la impossibilitat de connectar-se amb l'skype. Tot això pensa la Fina, neguitosa per no saber què li ha passat al noi dels pantalons apedaçats.

La Fina assaja l'obra de teatre

La Fina repassa el seu paper a l'obra de teatre i la seva mare, asseguda amb ella a la taula de la cuina, desgrana els pèsols que acompanyaran la sípia per sopar. Al carrer, una cotorra trenca el silenci quan passa pel davant de la finestra i el seu crit agut encara se sent quan s'allunya volant.

—Avui, a l'assaig m'he posat molt nerviosa... no recordava les paraules — somiqueja la noia, com demanant consol.

—No pateixis que segur que ho faràs molt bé —la tranquil·litza la mare.

—Però és que tinc por d'espifiar-la!

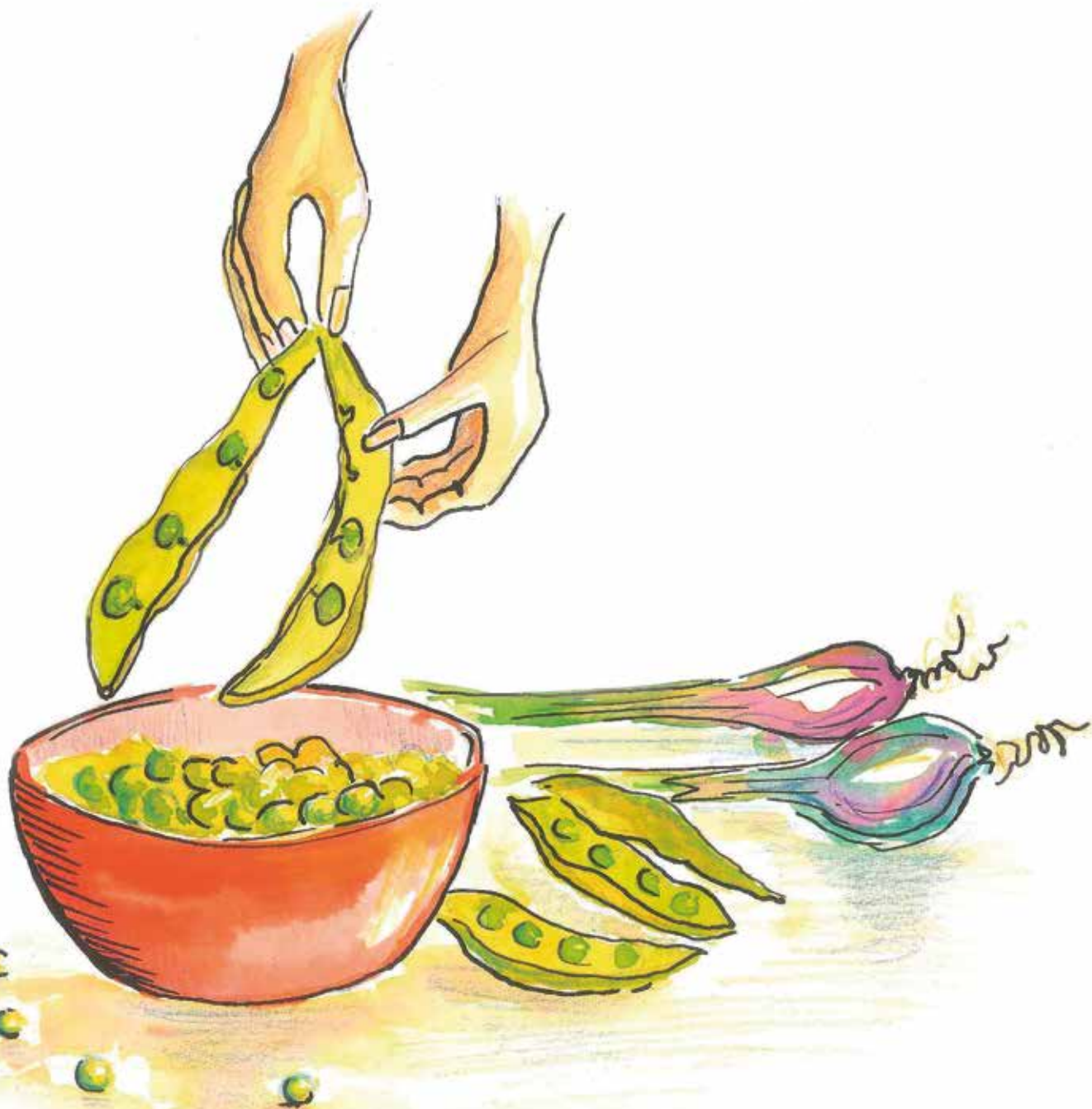
—No et preocupis, estigues tranquil·la. Vejam, la mestra què hi diu?

—El de sempre... que l'important és l'esforç que estem fent, que no m'angoixi, que disfruti i que no m'hi amoïni tant. Sempre diu que sóc massa patidora. Tu creus que sóc patidora?

—Una mica, sí. A més, ja tens edat per comprendre què és important i què no. Tens amics que et fan riure, els avis que t'estimen i jo que et faig totes les abraçades que vulguis... has de procurar veure el got ple, Fina.

—Ja ho entenc, però tinc un *no-sé-què* a la panxa quan sóc a l'escenari i tothom em mira...

—Es diu “por escènica”. Fins i tot els actors professionals en tenen.

—Però és que falten tan pocs dies!... Per cert, ja has acabat el vestit?

—No et preocupis pel vestit, ja et vaig dir que seria una sorpresa... Mira, fem una cosa. Mentre jo preparo el sopar, tu em vas recitant els paràgrafs que et costen més, d'acord? —diu la mare, comprensiva amb els neguits de la Fina que vol que aquesta darrera obra de teatre, abans de fer el salt a l'Institut el proper curs, sigui inoblidable.

—D'acord, però no te'n riguis, eh?

I la Fina, una mica més tranquil·la, comença a representar el seu paper de Morgana, la fada de l'obra que ha escrit la mestra i que es titula “Harry Potter a la cort del Rei Artús”:

—*“Atura’t, aprenent de mag i contesta les preguntes: Com es diu la flor que va de papallona en papallona? On van a parar les llàgrimes que no es ploren? Quin nom té el mes que va entre maig i juny? ...* —exclama, movent els braços com si fossin les ales d'una mosca, abandonats els nervis, mentre la mare la mira de cua d'ull i els pèsols saltironen dins la cassola.

La ferralla

De tornada de l'escola, al girar la cantonada del carrer Ample, el veu. El cos balancejant-se endavant i la mà furgant entre la brossa, els pantalons vells i gastats sobresortint enfora. És en Iuri.

—Hola! Què fas? —pregunta la noia.

—Ui! No t'havia vist... estic buscant *trastes* que pugui vendre, però no hi ha més que papers i restes de menjar — contesta, eixugant-se les mans polsoses.

—*Trastes*? Voldràs dir “trastos”, no? I per què els vols?

—Per vendre'ls, és clar! I amb els diners que em donen, podem comprar menjar. Visc amb la mare i dos germans, jo...

—Ja ho sé! Conec els teus germans. Van a la meva escola. Si vols, jo sé on hi ha molts ferros vells que no són de ningú. Potser et farien servei...

—Feros! Els ferros són un tresor, pesen molt i els paguen bé. És lluny?

—No gaire. Si vols, t'hi acompanyo.

—Espera, que agafo el *kolica* —diu, mentre s'apressa a agafar el carret, amb un somriure a la cara.

—Tu no anaves a escola, al teu país? On vivies? Tenies molts amics?
—mentre caminen la Fina no para de preguntar — El *kolica* és el carro?...

—Abans vivia a Mostar. El meu pare treballava a la Soko, la fàbrica d'avions. Era un bon mecànic i sempre m'explicava aventures d'aviadors i d'astronautes. En sabia molt... Jo, quan sigui gran, també seré mecànic i faré viatges a la Lluna.

—Per ser astronauta s'ha de estudiar molt i tu no vas a l'escola.

—No, ara no, però potser, després de l'estiu, m'apuntaran a l'*enstitut* i aprendré molt i seré astronauta. Tu també aniràs a l'*enstitut*?

—Institut! Es diu ins-ti-tut.

—Això, institut. Sàpigues que jo sé llegir i fer sumes de cap i també sé dibuixar molt bé i sé cosir.

—Saps cosir?

—Sí, la meva *majka* me n'ha ensenyat. Primer no em sortia bé, però ara... veus els meus pantalons? Els he cosit jo.

—No ho hagués dit mai. No conec cap noi que sàpiga cosir. A més...ets bo! —s'admira la Fina, comprovant el pedaç dels pantalons —*Bueno*, però explica'm com era el teu col·legi —insisteix, alentint el pas per retardar l'arribada a la vella fàbrica on dorm la ferralla des de fa molt de temps.

—El meu col·legi era molt bonic. La nostra classe tenia unes finestres grans i podíem veure un riu, el riu Neretva, que passava pel davant. Jo tenia molts amics, però un dia tot es va complicar —el noi abaixa el cap i afluixa la veu abans de continuar —. El pare ja no anava a la fàbrica, alguns dies no hi havia pa, l'aigua del riu va canviar de color i, no sé per què, un matí vam sentir uns avions. No eren els avions que feia el pare.

Van tirar bombes i hi havia fum i foc... i gent corrent pel carrer i cridant. Molts dies va passar això i un dia el pare no va tornar...

—No m’ho puc imaginar...no sé que faria si el meu pare...

Caminen l’últim tros de carrer en un silenci que només el trenca el lleuger cruixit de les rodes del carret.

—Guaita! Ja hem arribat —diu la Fina assenyalant la porta rovellada, mig oberta i coberta de males herbes—. Aquí hi havia una fàbrica tèxtil però jo ja no l’he vista funcionar. Alguna vegada, amb els amics, venim a jugar. Hi ha molts amagatalls i és divertit. A més, hi ha molts tubs i radiadors i algunes peces que t’aniran bé... Entrem?

L'amistat

L'endemà es tornen a trobar al banc de sota l'acàcia. Xerren i riuen recordant com de bruta va quedar la roba de la Fina quan carretejaven els ferros que van recollir a la vella fàbrica.

—Saps? La propera setmana s'acaba el curs, però abans hem de fer una funció de teatre per a les famílies de l'escola. Ja em surt prou bé el que he de dir...

—Són els papers que sempre *lliges*?

—No es diu *lliges*, es diu “llegeixes” i sí, són els diàlegs. Els ha escrit la mestra i s'ha inventat una història que passa a Camelot, un dia que apareixen per allà els alumnes de l'escola Hogwarts, el Harry Potter i els altres, i hi ha una competició de màgia entre tots els mags. Hi surten el Merlí, la Melusina, la Hermione, en Malfoy, la Lavender i altres.... Jo faig de Morgana i la mare m'està acabant el vestit. També hi surt un colom ensinistrat que representa una òliba, perquè resulta que el Potter té una òliba que es diu Hedwig i li porta missatges com si fos una empresa de missatgeria...

—No sé de què em parles...

—És que hauries de llegir les aventures d'en Harry Potter... són molt emocionants —diu la Fina, mentre pel cap li passa una idea—. M'agradaria que poguessis venir a veure la funció... li demanaré a la mestra. Com que cadascú de nosaltres té dues entrades i el meu pare no vindrà, potser la seva cadira la podries ocupar tu...

— Gràcies, no he vist mai un teatre —afegeix en Iuri, que ha notat com la cara de la noia s'entristeix quan parla del seu pare.

Callen una estona, absorts cadascú en els seus pensaments, mentre passa la tarda i comença a refrescar.

—*Bueno*, m'agrada estar amb tu, aquí al parc, però es fa tard —s'acomia la noia. S'aixeca i mira amb afecte el nou amic. L'abraçaria, si no anés tan brut... —Si demà, a la sortida de l'escola, véns al parc, aquí em trobaràs....

Els regals

El veu arribar, les passes desordenades, el cabell esbullat. Aferra contra el pit una capsa de cartró.

—Un regal per a tu! —somriu en Iuri, allargant-li la capsa i posant-la entre les seves mans.

—Un regal? Què és?

—Un *collared*.

—Un collaret? —exclama la Fina —No l’hauràs robat, oi?

—Obre la capsa... amb *cuidado*!

—No es diu *cuidado*, es diu “cura”... amb cura. Òndia! Que bonic! —es sorprèn en veure un pollet que parrupeja tremolós — D’on l’has tret?

—Ha caigut d’un arbre... he pensat que t’agradaria tenir-lo. El pots ensinistrar perquè sigui com l’òliba del teatre i així les teves cartes i les del teu pare arribaran més de pressa.

— És una tórtora. La mestra ens ha explicat que s’assemblen als coloms però que volen de nit.

—A casa li diem *collared* perquè quan es fan grans els surten unes marques al coll que semblen un collar.

—Gràcies, però no sé si la mare em deixarà cuidar-lo. No som de tenir

gàbies, preferim que volin lliures...

—Però la pots tenir en aquesta capsa i li dones menjar fins que es faci gran. Potser es queda amb tu i és com la Hedwig i té poders màgics i fa de correu... Li hauries de posar un nom...

—Un nom? Ja ho tinc... li direm Pepita, la tórtora Pepita, sí!

—Pepita?

—Un dia, tu em vas explicar perquè et deies Iuri. Doncs a mi em van posar Fina per la Josefina Castellví, que tothom coneix com a Pepita, i que va ser la primera dona científica que va estudiar els animals de l'Antàrtida i va ajudar a construir el primer laboratori allà, al continent blanc on està el meu pare.

—Hola Pepita! —diu, fluixet, el noi, agafant el pollet i fent-li una carícia al llom.

—Jo també tinc un regal! Té! —i la Fina li allarga una nota de la mestra on hi ha escrit: *Iuri Norevic, estarem molt contents si ens vols acompanyar a veure l'obra de teatre "Harry Potter a la cort del Rei Artús" que representaran els alumnes de sisè el proper divendres.*

La pobresa

—D'acord! Ens la quedarem, però només uns dies. Quan pugui volar la deixarem al parc i podrà trobar la seva família —afirma la mare, entenedrida amb la visió de l'animaló indefens.

—Mare, les tórtoraes tenen molts fills? Li preparem un niu amb cotó? La podem banyar? Què mengem? No voldria que es morís, saps?

—No ho sé del cert, però diria que mengem llavors. Li podem donar també grans d'arròs i li prepararem una mica d'aigua... però te n'has de fer càrrec tu i la capsa la poses a sota de la finestra, al teu dormitori.

—Gràcies, mare —somriu la Fina, convençuda que la petita tórtora serà com l'òliba del llibre i no se n'anirà del seu costat. Mai.

—Ahir vam parlar d'en Iuri, a la reunió de pares i mares...

—Sí?

—Sí, estem mirant d'ajudar la seva família perquè el proper curs pugui anar a escola. No serà fàcil però ho intentarem.

—No m'agrada que vagi brut i que remeni la brossa...és un bon noi...

—Filla, tot és una mica complicat. Saps el llibre del Harry Potter que has llegit? La seva autora és una de les dones més riques del seu país i només d'un dels seus llibres, en un sol dia, es van vendre nou milions de còpies. Nou milions són molts llibres i molts diners. En canvi, una vacuna que pot curar la malària d'un nen malalt d'un país pobre només

val deu cèntims. El món no està gaire ben repartit. Hi ha molts nens com en Iuri, a molts llocs, i són nens que no tenen els deu cèntims per pagar la vacuna.

—I què podem fer nosaltres?

—Ja t’he dit que és difícil perquè si volem que tots els nens vagin a escola, mengin cada dia i no hagin de treballar, s’han d’implicar moltes persones. Hi ha qui ho intenta i projecta plans per fertilitzar terres, recollir i canalitzar l’aigua de la pluja, construir estacions elèctriques i hospitals allà on no n’hi ha, però és un problema complex. Imagina’t que només tinguessis un euro al dia, així hi ha molta gent. I quan dius que el Iuri fa pudor és perquè on viu no hi ha aigua. Ara sembla que moltes organitzacions i institucions d’arreu del món s’estan posant d’acord i donen suport a un document que es diu “La carta de la Terra”, que que ens explica com podem fer una societat més justa i més pacífica. L’hauries de llegir...

—Em sona que el pare m’ho havia comentat...

—Ah! I si vols saber quants nens no saben ni sabran mai llegir, analfabets per sempre.. compta un de cada quatre... són nens que no poden anar a escola perquè treballen en fàbriques, carreguen fustes, remenen escombraries. Són nens que no juguen mai al parc.

—Així, en Iuri...

—En Iuri ens té a nosaltres.

—Però...

—Però ja t’ho he dit, filla, és difícil però l’ajudarem. Perquè som valentes, oi?

La funció

Els nervis dels alumnes de sisè desapareixen tan bon punt s'obre el teló. Els aplaudiments dels assistents esclaten i s'apaguen de seguida quan els focus il·luminen l'escenari, on un decorat preciós mostra el castell de Camelot. Davant, tres nois disfressats de mags conversen i es mouen d'un costat a l'altre. Les seves paraules se senten amb claredat i se'ls nota confiats. L'obra avança.

A la primera fila, en Iuri obre els ulls embadalit, riu dels acudits i es sorprèn amb els trucs que fan els mags. Ara una pluja de confeti, ara uns mocadors de colors que surten d'un barret, ara un dit que brilla...

A la cadira del costat, la mare de la Fina espera delerosa el moment de l'aparició de *la Fina-Morgana*, però abans segueix el vol del colom ensinistrat que plana per damunt de la platea fent picats, tirabuixons, planant a tocar dels caps i posant-se damunt del braç del noi que fa de Harry Potter. Aplaudiments.

Finalment entra en escena la Fina, creua l'escenari, fent giravolts amb les mans, i es col·loca davant d'en Potter. Comença la seva recitació amb veu cristal·lina:

“Atura’t, aprenent de mag i contesta les preguntes: Com es diu la flor...”

En Iuri no s'ho pot creure! Toca el braç de la mare de la Fina i li xiuxiueja a l'orella:

—El vestit de la Fina l'he vist abans a casa. La *majka* en cosia un d'igual.

Quina casualitat.

—No és casualitat —respon, amb to serè, la dona —, és el mateix vestit. La teva mare és una gran modista i cus molt bé, i ens ha ajudat a fer els vestits de l'obra de teatre.

Ara, en Iuri entén les presses de la mare dels darrers dies, les contínues anades i vingudes misterioses a l'escola.

—Jo també sé cosir —afegeix el noi, per si de cas.

El tancament del teló posa fi a la funció, al curs i a nou anys compartint grup a l'escola. Darrera el teló, riures, abraçades i llàgrimes.

El comiat

Al parc, un cadell de yorkshire rossega una pilota i els infants fan cua per lliscar pel tobogan. La Fina escolta un grup d'àvies que comenten com s'organitzaran l'estiu que s'enceta. És el primer dia de vacances i un ventet lleuger sacseja les branques de les acàcies, provocant la pluja de flors que tenyeix de groc els bancs, els gronxadors i el terra.

En Iuri s'acosta, les mans lliures, la mirada curiosa i el caminar tranquil. La Fina sap que potser el veurà per última vegada. Li resulta estrany que sent tan iguals siguin tan diferents. Ella, obre la nevera per satisfer la seva gana, ell, s'acosta al supermercat per recollir els productes caducats que es llencen, ella gira el comandament per notar l'escalforeta de l'aigua calenta de la dutxa, ell camina fins a la font per emplenar una galleda, ella a l'escola i ell al carrer...

S'asseu al seu costat. Sembla feliç.

—Marxem a Mostar! —exclama il·lusionat el noi.

—Ja ho sé. M'ho ha explicat la mare...

—Etic content perquè potser podré veure els meus amics i els meus avis, si encara són vius. La *majka* té quatre bitllets d'avió, només d'anada. Crec que la teva mare té alguna cosa a veure....

—Sí, la meva mare i les altres mares de l'escola.

—No sabem si tornarem, però si tornem m'ha dit que tindrem un pis nou i que podré anar a l'institut amb tu i no hauré de remenar contenidors.

—Això serà genial! Eh!... I recorda que encara m'has d'explicar coses de les estrelles i dels viatges a l'espai.. *bueno*, i si et quedes al teu país potser podré anar a visitar-te, no? Tens alguna adreça on et pugui localitzar?

—No, encara no, però tenim la Pepita, ella em trobarà! Es farà gran de seguida i l'ensenyaràs a portar cartes al teu pare i també a mi.

—Sí, la Pepita farà de correu... —riu, mentre imagina la tórtora volant amb un sobre entre les urpes.

La Fina treu un paquet de la motxilla.

—Té, és per a tu...obre'l.

En Iuri desembolica, amb cura, el regal. És un llibre. Llegeix el títol: *Harry Potter i la pedra filosofal*.

—És el primer llibre de la sèrie —explica la noia —quan en Harry té onze anys i va, per primera vegada, a l'escola de màgia. S'assembla a tu...

—Moltes gràcies! —respon en Iuri. Tot seguit, obre el llibre per una pàgina a l'atzar i comença a llegir —“*De totes les nits de la seva vida, per al Harry aquella havia estat la millor. Millor que la nit de Nadal, que haver guanyat el partit de quiditch, que haver vençut el troll... Mai, mai no oblidaria*

aquella nit.” És bonic, gràcies...

—*Bueno*, me n’he d’anar —conclou la Fina posant-se la motxilla a l’esquena i atansant-se al noi per fer-li una abraçada —. Que tinguis un bon viatge!

La Fina s’aixeca i s’allunya del banc. No vol un comiat trist i, mentre es fa fonedissa pel llindar del parc, no sent les darreres paraules d’en Iuri, que crida:

—I no es diu *Bueno*...

Traduccions

Occità

DEJÓS DERA ACÀCIA

Tèxte: Jaume Centelles

Il·lustracions: Rita Sañé

Entà Nora e toti es mainatges deth mon, tamb era esperança que bèth dia poguen hèr realitat es paraules que i a gravades en marme dera nèira deth Banc Mundial, en Washington: “*Soniem un mon sense paubesa*”

J.C.

Entà Sandra e Marcel e toti es joeni coma eri, tamb eth desir qu’un dia viuen un mon a on règne era patz e er amor.

R.S.

Un banc en parc

Seiguda a recès d’ua acàcia en un angle deth parc, era gojata submergida ena lectura d’ues huelhes, non lo ve arribar.

—Qué lieges? —li demane ua votz desconeishuda.

Era lhèue es uelhs e lo ve plantat ath sòn costat. Eth gojat, que rossegue un carret de supermercat miei plen de herralha, li torne a demanar:

—Qué lieges?

Era gojata apròpe eth morralet dejós deth braç, protegint-lo, mentre obsèrve coma eth joen se sè ath sòn costat. Non lo coneish e se’n maufide des sues intencions.

—Me digui luri —hig eth gojat, mentre lhèue es celhes e arrís tranquillizant-la.

—Ua òbra de teatre. Liegi ua òbra de teatre que haram ena escòla.

—E t’agrade? Non t’aborris liéger? De qué va? —ditz, fixant era guardada sus es papèrs que repòsen ena pelha dera gojata.

—Va de magia, d’uns mags boni e uns mags dolenti; *bueno*, en realitat son estudiants de magia, aprenents de mag... A tu non t’agrade liéger?

luri demore pensatiu ua estona.

—A jo m'agrade guardar eth cèu, sustot pes nets que i a fòrça esteles.

— Guardes es esteles? E açò non te semble engüegiu?

—Non, bric! Ja t'è dit que me digui luri, coma er astronauta rus luri Gagarin, eth prumèr òme qu'anèc tar espaci tamb ua nau espaciau. Eth prumèr, sabes? En aqueth temps, non coneishien es daumatges que i podien trapar, n'era fauta de gravetat, ne tanpòc se tornarien. Hec eth prumèr torn ara Tèrra — luri s'emocione en tot rebrembar es proeses deth sòn omònim, der astronauta que mentre ère ena nau, tamb eth nas enganchat ena hièstra, envièc un missatge tara Tèrra dident: «Pobladors deth *mon*, *sauvaguardem aguesta beresa, non la destruïm*»

—Ui! Se hè tard. Me n'è d'anar... —eth joen se lhèue d'ua brandida —Mès deman, se vies tath parc, t'explicarè es nòms des esteles e ja *veràs* coma non ei bric engüejant —acabe era conversa luri.

—Me digui Fina! —comence a díder era gojata, mentre ve coma se'n va, es pantalons pedaçats, era samarreta descolorida, es peus despientats, empossant eth carret tamb ua man e heiregant-se eth braç tamb era auta perquè hè fresca—. E non se ditz *veràs*, se ditz “veiràs” —mès eth ja non la sent.

Es guèrres

Ath ser, mentre Fina sope tamb era sua mair, es sòns pensaments s'arrapen ara imatge deth joen.

—Sabes, mair? Aué è coneishut un gojat en parc. Se ditz luri e m'a explicat causes d'astronautes. Non l'auia vist abans peth barri... dilhèu non hè pas guaire que i viu. Deu èster d'ua familha prauba perquè va vestit tamb uns pantalons vielhs e ues sabates fòrça gastades... e hè ua olor... coma de non lauar-se...

—Òc, jo tanben l'è vist horingant pes contenedors dera lordèra e carrejant trastes. Creigui que viu enes entorns en ua des cases abandonades que quedèren sense acabar. S'ei qui me pensi, se ditz luri Norevic e es sòns frairs van tara tua escòla, son es bessons ròis de prumèr. Era sua mair les acompanhe e bèth còp mos auem saludat. An ua istòria plan trista perquè vengueren en tot húger d'ua guèrra que se les n'ac portèc tot. Perderen era casa, eth trabalh e eth pair.

—Es bessons de prumèr! Les è vist en pati dera escòla e ei vertat que non semblen erosi. Non m'estranhe que non se n'arrisquen guaire se son luenh deth sòn pòble. E qué les passèc, mair? —demane era gojata, tamb curiositat.

—En ua amassada dera escòla se comentèc que son ercegovins e qu'era mair ère ua bona modista mès qu'auer de húger quan eth pair de luri siguec mòrt en ua des batudes. Era hemna non ne parle guaire, d'açò. Hè petiti trabalhs de costura e tamb çò que guanhe e lo qu'eth sòn hilh li pòrte de véner çò que tròbe, subsistissen. Mau, clar. Es guèrres son terribles, hilha. Dèishen fòrça herides, bèra ua de tan prigondes que jamès non se curen. E non te parli de herides de sang. Se vedesses coma queden es cases, es fabriques, es escòles o es camins... tot

destrossat! E es que suberviuen non an ua auta gessuda que húger o morir.

—Me hè pena —ditz Fina, en tot baishar es uelhs entà un plat de verdura que s'a heiredat e se presente difícil d'empassar... er estomac encongit... ua lèrma _baishant pera gauta enjós.

—È ua bona notícia. A arribat ua carta de papa —ditz era mair, en tot trincar un silenci alongat e dant-li ua engolòpa marrona, grana e plia de sagèths.

Ua carta dera Antartida

“...Aguest maitin è rebrembat era pellicula Alien. Era publicitat didie “en espaci arrés pòt enténer es tòns crits” e, se non siguesse peth bronir lèu imperceptible des maquinas que m’entornegen poderia dider çò de madeish...”

— Fina lieg a pòc a pòc, coma se passegèsse, assaborint es paraules dera carta qu’eth sòn pair li a enviat des dera Antartida e se l’imagine escriuent seigut ena taula dera estacion scientifica a on trabalhe hè lèu lèu nau mesi. Contunha liegent.

“...e er enorme icebèrg qué te parlè en anteriores cartes finaument se desprenec e ara va ara deriva. Toti es dera equipa son preocupats perquè er iuèrn s’apròpe e ja sabes qu’era foscòr non permeterà qu’eth satellit maute era pista d’aguest gegant blòc de gèu. Mos preocupe perquè non poiram avisar es nombrosi vaishèths que i a ena zòna austral...”—Era gojata arture era lectura e rebrembe es prumèras cartes a on eth sòn pair li explicaue qu’era Antartida ei un continent plan gran e qu’es pògues persones que i viuen son científics de tot eth mon, de mès de quaranta païsi, dedicadi a estudiar eth cambi climàtic, es meteorits, era atmosfèra dera Tèrra, es bactèries, es virus, er efècte iuèrnacle e d’autres qüestions que non acabe d’enténer. S’imagine aquera zòna coma un gran laboratòri ar aire liure.

“... Era investigacion ja ei a punt d’acabar. Hè uns dies hérem ua visita ara zòna a on i viuen es pingüins emperador. Sigues un espectacle meravilhós. Gunlaug, eth companh noruec, hec fòrça fotos, quauqua d’eres t’arribaràn tamb aguesta carta. Tanben n’è hijut d’autres de plan polides, coma era dera auròra boreau, e de divertides...”

—Era guardada de Fina s’aluenhe momentanèament des paraules entà concentrar-se enes fotografies, mès de vint, que mòstren, ara ath sòn pair guardant tara camera tamb es celhes glaçades, ara un solei luminós reflectit en gèu, uns pingüins lançant-se en aigua o un vaishèth que passe peth dauant d’un blòc de gèu qu’a forma de misharnon.

—Lèu tornarà papa! —pense era gojata, eth còr bategant accelerat, mentre campe es huelhes e es fotografies laguens dera engolòpa.

Se lhèue deth banc jos era acàcia e mentre camine tà casa pense en luri. Li aurie agradat lieger-li era carta e ensenhar-li es fotos deth sòn pair. Li explicarie coma de luenh ei era Antartida, eth hered que i hè, era dificultat

de parlar per telefon e era impossibilitat de connectar-se tamb eth skype. Tot açò pense Fina, neguitosa per non saber qué li a passat ath gojat des pantalons pedaçats.

Fina assage era òbra de teatre

Fina repasse eth sòn papèr ena òbra de teatre e era sua mair, seiguda tamb era ena taula dera codina, desgrane es cedes qu'acompanharàn era sépia tà sopar. En carrèr, ua parroqueta trinque eth silenci quan passe peth dauant dera hièstra e eth sòn crit agut encara se sent quan s'aluenhe volant.

—Aué, en assag m'è metut fòrça nerviosa... non rebrembaua es paraules — ploriquege era gojata, com demanant consolacion.

—Non patisques que de ben segur qu'ac haràs plan ben —la tranquillize era sua mair.

—Mès ei que è pòur d'enganhar-me!

—Non te'n hèsques, tranquilla. Veigam, era mèstra qué ne ditz?

—Com totemp... que çò important ei er esfòrç que hèm, que non m'angoisha, que gaudisca e que non me preocupa tant. Tostemp ditz que sò massa patidora. Tu cres que sò patidora?

—Un shinhau, òc. Ath delà, ja as edat entà comprèner qué ei important e qué non. As amics que te hèn arrir, es pairs-sénhers que t'estimen e jo que te hèsqui totes es abraçades que volgues... as de procurar veir eth veire plen, Fina.

—Ja ac enteni, mès è un *non-sai-qué* ena pancha quan sò en escenari e toti me guarden...

—Se ditz “pòur escenica”. Es actors professionaus tanben n'an.

—Mès ei que manquen tan pògui dies!... Per cèrt, ja as acabat eth vestit?

—Non te preocupes peth vestit, ja te digui que serie una suspresa... Guarda, hèm ua causa. Mentre jo prepari eth sopar, tu me vas recitant es paragrafs que te còsten mès, d'acòrd? —ditz era mair, comprensiva tamb es inquietuds de Fina que vò qu'aguesta darrèra òbra de teatre, abans de hèr eth saut tar Institut eth pròplèu cors, sigue inoblidable.

—D'acòrd, mès non te n'arrisques, eh?

E Fina, un shinhau mès tranquilla, comence a representar eth sòn papèr de Morgana, era hada dera òbra qu'a escrit era mèstra e que se titole “Harry Potter ena cort deth Rei Artús”:

—“*Artura-te, aprenent de mag e respon es preguntes: Coma se ditz era flor que va de parpalhòla en parpalhòla? A on van a parar es lèrmes que non se ploren? Quin nòm a eth mes que va entre mai e junh? ...* —exclame, botjant es braci coma se siguessen es ales d'ua mosca, abandonats es nèvis, mentre era mair la garde de reuelh e es cedes sauten ena caceròla.

Era herralha

De tornada dera escòla, quan revire era cantoada deth carrèr Ample, lo ve. Eth còs balancejant-se endeuant e era man hurgant entre era lordèra, es pantalons vielhs e gastats subergessent tà dehòra. Ei luri.

—Òla! Qué hès? —demane era gojata.

—Ui! Non t'auia vist... sò cercant *trastos* que poga véner, mès non i a mès que papèrs e rèstes de minjar — respon, shugant-se es mans empovassades.

—*Trastos*? Voleràs díder “trastes”, non? E tà qué les vòs?

—Tà vener-les, ei clar! E tamb es sòs que me dan, podem crompar minjar. Viui tamb era mia mair e dus frairs, jo...

—Ja ac sai! Coneishi as tòns frairs. Van tara mia escòla. Se vòs, jo sai a on i a fòrça hèrs vielhs que non son d'arrés. Dilhèu te harien un servici...

—Hèrs! Es hèrs son un tresaur, pesen fòrça e les paguen ben. Ei luenh?

—Non guaire. Se vòs, t'i acompanhi.

—Demora, que cuelhi eth *kolica* —ditz, mentre s'aprèsse a cuélher eth carret, tamb un arridolet ena cara.

—Tu non anaues tara escòla, en tòu país? A on viuies? Auies fòrça amics? —mentre caminen Fina non pare de preguntar — Eth *kolica* ei eth carret?...

—Abans viaia en Mostar. Eth mèn pair trabalhau en Soko, ena fabrica d'avions. Ère un bon mecanic e tostemp m'explicau aventures d'aviadors e d'astronautes. En sabie fòrça... Jo, quan sigua gran, tanben serè mecanic e harè viatges tara Lua.

—Tà èster astronauta s'a de estudiar fòrça e tu non vas tara escòla.

—Non, ara non, mès dilhèu, despús der estiu, m'apuntaràn en *enstitut* e aprenerè fòrça e serè astronauta. Tu tanben anaràs tar *enstitut*?

—Institut! Se ditz ins-ti-tut.

—Açò, institut. Sàpigues que jo sai liéger e hèr somes de cap e tanben sai diboishar plan ben e sabi cóser.

—Sabes cóser?

—Òc, era mia *majka* me n'a ensenhat. Prumèr non me gessie ben, mès ara... ves es mèns pantalons? Les è cosut jo.

—Non ac auessa dit jamès. Non coneishi cap gojat que sàpigue cóser. Ath delà...es bon! —s'admire Fina, comprovant eth pedaç des pantalons —*Bueno*, mès explicar-me coma ère eth tòu collègi —insistís, alentint eth pas tà retardar era arribada ena vielha fabrica a on dormís era herralha des de hè fòrça temps.

—Eth mèn collègi ère fòrça polit. Era nòsta classa auie ues hièstres granes e podíem veir un arriu, er arriu Netretva, que passaue peth deuuant. Jo auia fòrça amics, mès un dia tot se compliquèc —eth gojat baishèc eth cap

e ahloishèc era votz abans de contunhar —. Eth mèn pair ja non anaue tara fabrica, bèri dies non i auie pan, era aigua der arriu cambièc de color e, non sai perqué, un matin sentérem uns avions. Non èren es avions que hège papa. Tirèren bombes e i auec hum e huec... e gent corrent peth carrèr e cridant. Fòrça dies passèc açò e un dia papa non tornèc...

—Non m’ac pogui imaginar...non sai que haria s’eth mèn pair...

Caminen eth darrèr tròç de carrèr en un silenci que sonque lo tringue eth laugèr cruishit des ròdes deth carret.

—Guarda! Ja auem arribat —ditz Fina senhalant era pòrta rolhada, miei dubèrta e cubèrta de males èrbes —. Aciu i auie ua fabrica textilà mès jo ja non l’è vista foncionar. Bèth còp, tamb es amics, venguèm a jogar. I a fòrça amagadères e ei divertit. Ath delà, i a fòrça tubs e radiadors e quauques pèces que t’anaràn ben... Entram?

Era amistat

A londeman se tornen a trapar en banc de dejós dera acàcia. Parlen e arrissen rebrembant coma de lorda quèdèc era ròba de Fina quan carrejauen es hèrs que recuelheren ena vielha fabrica.

—Sabes? Era pròplèu setmana s’acabe eth cors, mès abans auem de hèr ua foncion de teatre entàs familhes dera escòla. Ja me ges pro ben çò que è de díder...

—Son es papèrs que tostep *lheges*?

—Non se ditz *lheges*, se ditz “lieges” e òc, son es dialògs. Les a escrit era mèstra e s’a endonviat ua istòria que passe en Camelot, un dia qu’apareishen per aqui es escolans dera escòla Hogwarts, Harry Potter e es auti, e i a ua competicion de magia entre toti es mags. I gessen Merlí, Melusina, Hermione, Malfoy, Lavender e d’auti.... Jo hèsqi de Morgana e mama me premanís eth vestit. Tanben i ges un colom dondat que represente ua gauèca, perqué resulte que Potter a ua gauèca que se ditz Hedwig e li pòrte missatges coma se siguesse ua empresa de missatgeria...

—Non sai de qué me parles...

—Ei qu’auries de liéger es aventures de Harry Potter... son plan emocionantes —ditz Fina, mentre peth cap li passe ua idèa —. M’agradaria que podesses vier a veir era foncion... li demanarè ara mèstra. Coma que cada un de nosati a dues entrades e eth mèn pair non vierà, dilhèu era sua cagira la poderies aucupar tu...

—Gràcies, non è vist jamès un teatre —hig luri, qu’a notat coma era cara dera gojata s’entristie quan parle deth sòn pair. Caren ua estona, concentrats cada un enes sòns pensaments, mentre passe era tarde e comence a refrescar.

—*Bueno*, m’agrade èster tamb tu, aciu en parc, mès se hè tard —se despedís era gojata. Se lhèue e campe tamb afècte ath nau amic. L’abraçarie, se non anèsse tan lord... —Se deman, ath gèsser dera escòla, vies tath parc, aciu me traparàs....

Es presents

Lo ve arribar, es passi desordenats, eth peu esperluat. Sarre contra eth piech ua caisha de carton.

—Un present entà tu! —arrís luri, dant-li era caisha e metent-la entre es sues mans.

—Un present? Qué ei?

—Un *colier*.

—Un colier? —exclame Fina —Non l'auràs pas panat, non?

—Daurís era caisha... tamb *cuidado*!

—Non se ditz *cuidado*, se ditz “suenh”... tamb suenh. Òndia! Qué polit! —se surpren en veir un poric que ronone tremolós — D'a on l'as trèt?

—A queigut d'un arbe... è pensat que t'agradarie auer-lo. Lo pòs dondar tà qué sigue coma ua gauèca deth teatre e atau es tues cartes e es deth tòñ pair arribaràn mès de pressa.

— Ei ua tortora. Era mèstra mos a explicat que se semblen as coloms mès que vòlen pera net.

—En casa li didem *colier* perquè quan se hèn grani les gessen ues marques en còth que semblen un colier.

—Gràcies, mès non sai s'era mia mair me deisharà cuedar-lo. Non èm d'auer gàbies, preferim que vòlen liures...

—Mès la pòs auer en aguesta caisha e li das minjar enquia que se hèsque grana. Dilhèu se quede tamb tu e ei coma Hedwig e a podèrs magics e hè de corrèu... Li auries de méter un nòm...

—Un nòm? Ja lo è... li dideram Pepita, era tortora Pepita, òc!

—Pepita?

—Un dia, tu m'expliques perquè te didies luri. Donc a jo me meteren Fina per Josefina Castellví, que toti coneis-hen coma Pepita, e que siguec era prumèra hemna scientifica qu'estudièc es animaus dera Antartida e ajudèc a bastir eth prumèr laboratòri aqui, en continent blanc a on ei eth mèn pair.

—Òla Pepita! —ditz, hloishet, eth gojat, cuelhent eth poric e hent-li ua amorassa en lom.

—Jo tanben è un present! Té! —e Fina li da ua nòta dera mèstra a on i a escrit: *luri Norevic, seram plan erosi se mos vòs acompanhar a veir era òbra de teatre “Harry Potter ena cort deth Rei Artús” que representaràn es escolans de sisau eth pròplèu diuendres.*

Era praubesa

—D'acòrd! Mos la quedaram, mès sonque uns dies. Quan pogue volar la deisharam en parc e poirà trapar era sua familha —afirme era mair, entendrida tamb era vision der animalon indefens.

—Mair, es tortores an fòrça hilhs? Li preparam un nin tamb coton? La podem banhar? Qué mingen? Non voleria que se morís, sabes?

—Non ac sai ben, mès dideria que mingen semes. Li podem dar tanben grans d'arròs e li prepararam un shinhau d'aigua... mès te n'as de cuedar tu e era caisha la metes dejós dera hièstra, ena tua cramba.

—Gràcies, mama —arrís Fina, convençuda qu'era petita tortora serà coma ua gauèca deth libre e non se n'anarà deth sòn costat. Jamès.

—Ager parlèrem de luri, ena amassada de pairs e mairs...

—Òc?

—Òc, sajam d'ajudar ara sua família tà qué eth pròplèu cors pogue anar tara escòla. Non serà facil mès ac auem de sajar.

—Non m'agrade que vage lord e que recerque ena lordèra...ei un bon gojat...

—Hilha, tot ei un shinhau complicat. Sabes eth libre de Harry Potter qu'as liejut? Era sua autora ei ua des hemnes mès riques deth sòn país e sonque d'un des sòns libres, en un solet dia, se'n veneren nau milions de còpies. Nau milions son fòrça libres e fòrça sòs. En cambi, ua vacuna que pòt guarir era malaria d'un mainatge malaut d'un país praube sonque vau dètz centims. Eth mon non ei guaire ben repartit. I a fòrça mainatges coma luri, en fòrça lòcs, e son mainatges que non an es dètz centims tà pagar era vacuna.

—E qué podem hèr nosati?

—Ja t'è dit qu'ei dificil perquè se volem que toti es mainatges vagen tara escòla, mingen cada dia e non agen de trabalhar, s'an d'implicar fòrça persones. I a qui ac sage e projècte plans tà fertilizar tèrres, recuélher e canalizar era aigua dera ploja, bastir estacions electriques e espitaus aqui a on non n'i a, mès ei un problèma complèxe. Imagina-te que sonque auesses un euro ath dia, atau i a fòrça gent. E quan dides qu'luri putz ei perquè a on viu non i a aigua. Ara semble que fòrça organizacions e institucions de tot eth mon se meten d'acòrd e dan supòrt a un document que se ditz "Era carta dera Tèrra", que mos explique coma podem hèr ua societat mès justa e mès pacifica. L'auries de liéger...

—Me sòne que papa m'ac auie comentat...

—Ah! E se vòs saber guaires mainatges non saben ne saberàn jamès liéger, analfabets tà totemp.. compda un de cada quate... son mainatges que non pòden anar tara escòla perquè trabalhen en fabriques, cargant hustes, hodegant lordères. Son mainatges que non jòguen jamès en parc.

—Atau, luri...

—luri mos a a nosati.

—Mès...

—Mès ja t'ac è dit, hilha, ei dificil mès l'ajudaram. Perqué èm valentes, non?

Era foncion

Es nèrvis des escolans de sisau desapareishen tan lèu coma se daurís en es ridèus. Es trucades de mans des assistents esclaten e s'amòrten de seguida quan es fòcus illuminen er escenari, a on un decorat preciós mòstre eth castèth de Camelot. Deuant, tres gojats disfressats de mags convèrsen e se botgen d'un costat tà un aute. Es sues paraules se senten tamb claredat e se les nòte confiats. Era òbra auance.

Ena prumèra hilèra, luri daurís es uelhs tot estonat, arrís des remaquets e se surpren tamb es trucs que hèn es mags. Ara ua ploja de confeti, ara uns mocadors de colors que gessen d'un chapèu, ara un dit que lutz...

Ena cagira deth costat, era mair de Fina demore impacienta eth moment dera aparicion de *Fina-Morgana*, mès abans seguís eth vòl deth colom dondat que plane per dessus dera platea hèn picats, viratorns, planejant a tocar des caps e metent-se dessus deth braç deth gojat que hè de Harry Potter. Trucades de mans.

Fin finau entre en escèna Fina, crotze er escenari, hèn violets tamb es mans, e se place deuant de Potter. Comence era sua recitacion tamb votz cristallina:

“Artura-te, aprenent de mag e respon es preguntes: Coma se ditz era flor...”

Luri non s'ac pòt creir! Tòque eth braç dera mair de Fina e li shebitege ena aurelha:

—Eth vestit de Fina l'è vist abans en casa. *Majka* ne cosie un d'igual. Quina casualitat.

—Non ei casualitat—respon, tamb ton seren, era hemna—, ei eth madeish vestit. Era tua mair ei ua grana modista e cos plan ben, e mos a ajudat a hèr es vestits dera òbra de teatre.

Ara, luri enten es presses de sa mair des darrèrs dies, es contunhes anades e vengudes misterioses dera escòla.

—Jo tanben sai cóser—hig eth gojat, per s'ei de besonh.

Eth tancament des ridèus met fin ara foncion, ath cors e a nau ans compartint grop ena escòla. Darrèr es ridèus, arrís, abraçades e lèrmes.

Era despedida

En parc, un cadèth de yorkshire arrossege ua pilòta e es mainatges hèn coa tà baishar peth tobogan. Fina escote un grop de mairs-sénhers que comenten coma s'organizaràn er estiu que comence. Ei eth prumèr dia de vacances e un ventet leugèr secodís es branques des acàcies, provocant era ploja de flors que tinten d'auriò es bancs, es balançadors e eth tèrra.

Luri s'apròpe, es mans liures, era guardada curiosa e eth caminar tranquil. Fina sap que dilhèu lo veirà per darrèr còp. Li resulte estranh qu'en tot èster fòrça semblants siguen tan diferents. Era, daurís era gelèra tà satisfar era sua gana, eth, s'apròpe ath supermercat tà recuèlher es productes caducats que se tiren, era revire eth comandament tà notar era caloreta dera aigua cauda dera docha, eth camine enquiara hònt tà aumplir un farrat, era

ena escòla e eth en carrèr...

Se sè ath sòn costat. Semble erós.

—Marcham tà Mostar! —exclame illusionat eth gojat.

—Ja ac sai. M'ac a explicat era mia mair...

—Sò content perquè dilhèu poirè veir es mèns amics e es mèns pairs-sénhers, s'encara son vius. *Majkaaé* quate bilhets d'avion, sonque d'anada. Creigui qu'era tua mair a quauquarren a veir....

—Òc, era mia mair e es autes mairs dera escòla.

—Non sabem se tornaram, mèns se tornam m'a dit qu'auram un pis nau e que poirè anar tar institut tamb tu e non aurè de cercar pes contenedors.

—Açò serà geniau! Eh!... E rebremba qu'encara m'as d'explicar causes des esteles e des viatges tar espaci.. *bueno*, e se te quedes en tòn país dilhèu poirè anar a visitar-te, non? As bèra adreça a on te poga localizar?

—Non, encara non, mèns auem a Pepita, era me traparà! Se harà grana de seguida e l'ensenharàs a portar cartes ath tòn pair e tanben a jo.

—Òc, Pepita harà de corrèu... —arrís, mentre imagine era tortora volant tamb ua engolòpa entre es urpes.

Fina trè un paquet deth morralet.

—Té, ei entà tu...daurís-lo.

luri desembolique, tamb suenh, eth present. Ei un libre. Lieg eth títol: "*Harry Potter i la pedra filosofal*".

—Ei eth prumèr libre dera serie —explique era gojata —quan Harry a onze ans e va, per prumèr còp, tara escòla de magia. Se semble a tu...

—Fòrça gràcies! —respon luri. Tot seguit, daurís eth libre per ua pagina ar azard e comence a liéger —"*De totes es nets dera sua vida, tà Harry aquera auie estat era mielhor. Mielhor qu'era net de Nadau, qu'auer guanhat eth partit de quiditch, qu'auer vençut eth troll... Jamès, jamès non desbrembarie aquera net.*" Ei polit, gràcies...

—*Bueno*, me n'è d'anar —acabe Fina metent-se eth morralet ena esquia e apropant-se ath gojat tà hèr-li ua abraçada —. Qué ages un bon viatge!

Fina se lhèue e s'aluenhe deth banc. Non vò ua despedida trista e, mentre se va perdent pes bòrds deth parc, non sent es darrèrs paraules de luri, que cride:

—E non se ditz *Bueno*...

Castellà

BAJO LA ACACIA

Texto: Jaume Centelles

Ilustraciones: Rita Sañé

Para Nora y todos los niños del mundo, con la esperanza de que algún día puedan hacer realidad las palabras grabadas en el mármol del vestíbulo del Banco Mundial, en Washington: *“Nuestro sueño es un mundo sin pobreza”*

J. C.

Para Sandra y Marcel y todos los jóvenes como ellos, con el deseo de que un día vivan un mundo donde reine la paz y el amor.

R.S.

Un banco en el parque

Sentada al abrigo de una acacia en un ángulo del parque, la chica, sumergida en la lectura de unos folios, no le ve llegar.

—¿Qué lees? —le pregunta una voz desconocida.

Ella levanta los ojos y lo ve plantado a su lado. El muchacho, que arrastra un carro de supermercado medio lleno de chatarra, insiste:

—¿Qué estás leyendo?

La chica disimula la mochila bajo el brazo, protegiéndola, mientras observa cómo el muchacho se sienta a su lado. No le conoce y desconfía de sus intenciones.

—*Me digo Yuri* —añade el chico, mientras arquea las cejas y sonríe tranquilizándola.

—Una obra de teatro. Leo una obra de teatro que representaremos en la escuela.

—¿Y te gusta leer? ¿No te aburre? ¿De qué va? —dice, fijando la mirada sobre los papeles que reposan en la falda de la chica.

—Va de magia, de magos buenos y magos malos; bueno, en realidad son estudiantes de magia, aprendices de mago... ¿A ti no te gusta leer?

Yuri permanece pensativo unos segundos.

—A mí me gusta mirar el cielo, sobre todo en las noches con muchas estrellas.

—¿Miras las estrellas? ¿Y eso no te parece aburrido?

—¡En absoluto! Ya te he dicho que *me digo* Yuri, como el astronauta ruso Yuri Gagarin, el primer hombre que fue al espacio con una nave espacial. El primero, ¿Sabes? En aquel tiempo, no conocían los peligros que podían encontrar, ni la falta de gravedad, ni siquiera si volverían. Dio la primera vuelta a la Tierra —Yuri se emociona recordando las proezas de su homónimo, del astronauta que mientras estaba en la nave, con la nariz pegada a la ventanilla, envió un mensaje a la Tierra diciendo: «pobladores del mundo, salvaguardemos *esta belleza, no la destruyamos*» —¡Vaya! Se hace tarde. Me tengo que ir... —el muchacho se levanta de un salto —Pero mañana, si vienes al parque, te contaré los nombres de las estrellas y verás como no es nada aburrido —concluye la conversación Yuri.

— ¡Mi nombre es Fina! —comienza a decir la chica, mientras ve cómo se aleja, los pantalones remendados, la camiseta descolorida, el pelo descuidado, empujando el carro con una mano y frotándose el brazo con la otra porque empieza a refrescar—. Y no se dice *me digo*, se dice “me llamo” —pero él ya no la oye.

Las guerras

Por la noche, mientras Fina cena con su madre, sus pensamientos se aferran a la imagen del joven.

—¿Sabes, mamá? Hoy he conocido a un chico en el parque. Se llama Yuri y me ha contado cosas de astronautas. No lo había visto antes por el barrio... quizás hace poco que vive por aquí. Debe ser de una familia pobre porque va vestido con unos pantalones viejos y unos zapatos muy gastados... y huele... como de no lavarse...

—Sí, yo también le he visto removiendo los contenedores de basura y acarreando trastos. Creo que vive en las afueras en una de las casas abandonadas que quedaron sin terminar. Si es quien yo creo, se llama Yuri Norevic y sus hermanos van a tu escuela, son los gemelos rubios de primer curso. Su madre les acompaña y alguna vez nos hemos saludado. Tienen una historia muy triste porque llegaron huyendo de una guerra que se lo arrancó todo. Perdieron la casa, el trabajo y el padre.

—¡Los gemelos de primero! Los he visto en el patio de la escuela y es verdad que no parecen felices. No me extraña que no se rían, si están tan lejos de su país. ¿Qué les pasó? —pregunta la chica, curiosa.

—En una reunión de escuela se comentó que son hercegovinos y que la madre era una buena modista pero que tuvieron que huir cuando el padre de Yuri cayó muerto en una de las reyertas. La mujer no habla mucho de ello. Hace pequeños trabajos de costura, con lo que gana y la venta de la chatarra, subsisten. Mal, claro. Las guerras son terribles, hija. Dejan muchas heridas, algunas tan profundas que nunca se curan. Y no te hablo de heridas de sangre. Si vieras cómo quedan las casas, las fábricas, las escuelas o los caminos... ¡Todo destrozado! Y a los que sobreviven no les queda otra salida que huir o morir.

—Me apena —dice Fina, bajando los ojos hacia un plato de verdura que se ha enfriado y se presenta difícil de engullir... el estómago encogido... una lágrima deslizándose por la mejilla.

—Tengo una buena noticia. Ha llegado carta de tu padre —dice la madre, rompiendo un silencio prolongado y alargándole un sobre marrón, grande y cubierto de sellos.

Carta desde la Antártida

“... Esta mañana he recordado la película Alien. La publicidad decía “en el espacio nadie puede oír tus gritos” y, si no fuera por el zumbido casi imperceptible de las máquinas que me rodean, podría decir lo mismo...” —Fina lee despacio, como si paseara, saboreando las palabras de la carta que su padre le ha enviado desde la Antártida y se lo imagina escribiendo, sentado en la mesa de la estación científica en la que trabaja desde hace casi nueve meses. Continúa leyendo.

“... Y el enorme iceberg del que te hablé en anteriores cartas finalmente se desprendió y ahora va a la deriva. Todo el equipo está preocupado porque el invierno se acerca y ya sabes que la oscuridad no permitirá que el satélite rastree la pista de este gigantesco bloque de hielo. Nos preocupa porque no podremos avisar a los numerosos barcos que hay en la zona austral...” —la chica detiene la lectura y recuerda las primeras cartas en las que su padre le explicaba que la Antártida es un continente enorme y que las pocas personas que allí viven son científicos de todo el mundo, de más de cuarenta países, dedicados a estudiar el cambio climático, los meteoritos, la atmósfera de la Tierra, las bacterias, los virus, el efecto invernadero y otras cuestiones que no acaba de entender. Se imagina esa zona como un gran laboratorio al aire libre.

“... La investigación ya está a punto de terminar. Hace unos días hicimos una visita a la zona donde viven los pingüinos emperador. Fue un espectáculo maravilloso. Gunlaug, el compañero noruego, hizo muchas fotos, algunas de las cuales te llegarán con esta carta. También he añadido otras preciosas, como la de la aurora boreal, y divertidas...” —la mirada de Fina se aleja momentáneamente de las letras para concentrarse en las fotografías, más de veinte, que muestran a su padre mirando a la cámara con las cejas congeladas, un sol luminoso reflejado en el hielo, unos pingüinos lanzándose al agua o un barco que pasa por delante de un bloque de hielo en forma de seta.

—¡Pronto volverá papá! —piensa la chica, con el corazón latiendo acelerado, mientras guarda la carta y las fotografías dentro del sobre.

Se levanta del banco bajo la acacia y camina hacia su casa pensando en Yuri. Le hubiera gustado leerle la carta y mostrarle las fotos de su padre. Le explicaría cuán lejos está la Antártida, el frío que hace, la dificultad de hablar por teléfono y la imposibilidad de conectarse por *skype*. Todo esto va pensando Fina, nerviosa por no saber qué le ha pasado al chico de los pantalones remendados.

Ensayando la obra de teatro

Fina repasa su papel en la obra de teatro mientras su madre, sentada frente a ella en la mesa de la cocina, desgrana los guisantes que acompañarán a la sepia para cenar. En la calle, una cotorra rompe el silencio cuando pasa frente a la ventana y su grito agudo todavía se oye cuando se aleja volando.

—Hoy, en el ensayo me he puesto muy nerviosa... no recordaba las palabras — balbucea la chica, como pidiendo consuelo.

—No sufras que seguro que lo harás muy bien —la tranquiliza su madre.

—¡Pero es que tengo miedo a equivocarme!

—No te preocupes, relájate. A ver, ¿Qué dice la maestra?

—Lo de siempre... que lo importante es el esfuerzo que estamos haciendo, que disfrute y que no me preocupe tanto. Siempre dice que me angustio demasiado. ¿Tú crees que me angustio?

—Un poco, sí. Además, ya tienes edad para comprender qué importa realmente y qué no. Tienes amigos que te hacen reír, unos abuelos que te quieren y me tienes a mí... deberías ver el vaso lleno, Fina.

—Sí, lo entiendo, pero tengo un *no-sé-qué* en el estómago cuando subo al escenario y todo el mundo me mira...

—Se llama “miedo escénico”. Incluso los actores profesionales lo tienen.

—¡Pero es que faltan tan pocos días!... Por cierto, ¿Has terminado el vestido?

—No te preocupes por el vestido, ya te dije que sería una sorpresa... Mira, hagamos una cosa. Mientras yo preparo la cena, tú vas recitando los párrafos que te cuestan más ¿De acuerdo? —dice la madre, comprensiva con las preocupaciones de Fina que desea que esta última obra de teatro, antes de dar el salto al Instituto el próximo curso, sea inolvidable.

—De acuerdo, pero no te rías, ¿eh?

Y Fina, más calmada, comienza a representar su papel de Morgana, el hada de la obra que ha escrito la maestra y que se titula “Harry Potter en la corte del Rey Arturo”:

— “¡Detente, aprendiz de mago! y contesta las preguntas: ¿Cómo se llama la flor que vuela de mariposa en mariposa? ¿Dónde van a parar las lágrimas que no se lloran? ¿Qué nombre tiene el mes que hay entre mayo y junio?... —exclama, moviendo los brazos como si fueran las alas de una mosca, abandonados los nervios, mientras la madre la observa con el rabillo del ojo, y los guisantes saltan en la cazuela.

La chatarra

A la vuelta de la escuela, al girar la esquina de la calle Ancha, lo ve. El cuerpo balanceándose hacia delante y una mano hurgando entre la basura, los pantalones viejos y gastados sobresaliendo hacia fuera. Es Yuri.

—¡Hola! ¿Qué haces? —pregunta la chica.

—¡Uy! No te había visto... Estoy buscando *trastes* que pueda vender, pero no hay más que papeles y restos de comida —contesta, secándose las manos polvorientas.

—¿*Trastes*? Querrás decir “trastos”, ¿no? Y ¿para qué los quieres?

—¡Para venderlos, claro! Y con el dinero que me den, compraremos comida. Vivo con mi madre y mis dos hermanos, yo...

—¡Ya lo sé! Conozco a tus hermanos. Van a mi escuela. Si quieres, te digo dónde hay muchos hierros viejos que no son de nadie. Quizás te servirían...

—¡Hierro! Los hierros son un tesoro, pesan mucho y los pagan bien. ¿Está lejos?

—No mucho. Si quieres, te acompaño.

—Espera, que cojo el *kolica* —dice, mientras se apresura a coger el carrito, con una sonrisa en la cara.

—¿No ibas a la escuela, en tu país? ¿Dónde vivías? ¿Tenías muchos amigos? —mientras andan, Fina no deja de preguntar —¿El *kolica* es el carro?...

—Antes vivía en Mostar. Mi padre trabajaba en la Soko, la fábrica de aviones. Era un buen mecánico y siempre me contaba aventuras de aviadores y de astronautas. Sabía mucho... Cuando sea mayor, yo también seré mecánico y viajaré a la Luna.

—Para ser astronauta hay que estudiar mucho y tú no vas a la escuela.

—No, ahora no, pero quizás, después del verano, me apuntaré al *istituto* y aprenderé mucho y seré astronauta. ¿Tú también irás al *istituto*?

—¡Instituto! Se dice ins-ti-tu-to.

—Eso, instituto. Que sepas que yo sé leer y hacer sumas mentalmente y también dibujo muy bien y sé coser.

—¿Sabes coser?

—Sí, mi *majka* me ha enseñado. Al principio no me salía bien, pero ahora... ¿Ves mis pantalones? Los he cosido yo.

—Nunca lo hubiese dicho. No conozco a ningún chico que sepa coser. Además... ¡eres bueno! —se admira Fina, comprobando el parche de los pantalones — Cuéntame cómo era tu colegio, ¿okis? —insiste, ralentizando el paso para retrasar la llegada a la vieja fábrica donde duerme la chatarra, desde hace muchos años.

—Mi colegio era muy bonito. Nuestra clase tenía unas ventanas grandes y podíamos ver un río, el río Neretva, que pasaba por delante. Yo tenía muchos amigos, pero un día todo se complicó —el chico agacha la cabeza y baja la voz antes de continuar —. Mi padre ya no iba a la fábrica, algunos días no había pan, el agua del río cambió de color y, no sé por qué, una mañana oímos unos aviones. No eran los aviones que hacía mi padre. Lanzaron bombas, había humo y fuego... y gente corriendo por las calles, gritando. Eso se repitió durante

muchas semanas hasta que un día mi padre no volvió...

—No puedo imaginármelo... yo no sé qué haría si mi padre...

Caminan el último tramo de calle en silencio, un silencio roto por el ligero crujido de las ruedas del carrito.

—¡Fíjate! Ya hemos llegado —dice Fina, señalando la puerta oxidada, medio abierta y cubierta de maleza—. Aquí había una fábrica textil pero no la he visto funcionar. A veces, con los amigos, venimos a jugar. Hay muchos escondrijos y es divertido. Además, hay muchos tubos y radiadores y algunas piezas que te pueden servir... ¿Entramos?

La amistad

Al día siguiente se encuentran de nuevo en el banco, bajo la acacia. Conversan y ríen recordando como de sucio quedó el vestido de Fina cuando acarreaban los hierros de la vieja fábrica.

—¿Sabes? La próxima semana termina el curso, pero antes representaremos una función de teatro para las familias de la escuela. Ya me sé bastante bien lo que tengo que decir...

—¿Son los papeles que siempre *leas*?

—No se dice *leas*, se dice “lees” y sí, son los diálogos. Los ha escrito la maestra y ha inventado una historia que pasa en Camelot, un día que aparecen por allí los alumnos de la escuela Hogwarts, Harry Potter y los otros, y hay una competición de magia entre todos los magos. Estan Merlín, Melusina, Hermione, Malfoy, Lavender y los demás.... Yo hago de Morgana y mi madre está acabando el vestido. También aparece una paloma amaestrada que representa una lechuza, porque resulta que Harry Potter tiene una lechuza que se llama Hedwig y le lleva mensajes como si fuera una empresa de mensajería...

—No sé de qué hablas...

—Es que deberías leer las aventuras de Harry Potter... son muy emocionantes —dice Fina, mientras por la cabeza le pasa una idea—. Me gustaría que pudieras ver la función... se lo diré a la maestra. Como cada uno de nosotros tiene dos entradas y mi padre no vendrá, quizá su silla la podrías ocupar tú...

—Gracias, no he visto nunca un teatro —añade Yuri, que ha notado como la cara de la chica se entristece cuando recuerda a su padre.

Permanecen callados un rato, absortos cada uno en sus pensamientos, mientras oscurece y empieza a refrescar.

—*Okis*, me gusta estar contigo, aquí en el parque, pero se hace tarde —se despide ella. Se levanta y mira con afecto a su nuevo amigo. Lo abrazaría, si no estuviera tan sucio... —Si mañana, a la salida de la escuela, vienes al parque, aquí me encontrarás....

Los regalos

Lo ve llegar, los pasos desordenados, el pelo enmarañado. Sujeta contra el pecho una caja de cartón.

—¡Un regalo para ti! —sonríe Yuri, alargándole la caja y poniéndola entre sus manos.

—¿Un regalo? ¿Qué es?

—Un *collared*.

—¿Un collar? —exclama Fina —No lo habrás robado, ¿verdad?

—Abre la caja... ¡Con *cuidado*!

—No se dice *cuidado*, se dice “cuidado”... con cuidado. ¡Vaya! Qué bonito! —se sorprende al ver un pollito que gorjea tembloroso — ¿Dónde lo has encontrado?

—Ha caído de un árbol... he pensado que te gustaría tenerlo. Lo puedes amaestrar para que sea como la lechuza del teatro y así tus cartas y las de tu padre llegarán antes.

—Es una tórtola. La maestra nos explicó que se parecen a las palomas pero que también vuelan de noche.

—Nosotros la llamamos *collared* porque cuando crecen les salen unas marcas en el cuello que se parecen a un collar.

—Gracias, pero no sé si mi madre me dejará cuidarla. No nos gustan las jaulas, preferimos que vuelen libres...

—Pero la puedes tener en esta caja y le das comida hasta que crezca. Quizás se queda contigo y es como la Hedwig y tiene poderes mágicos y hace de correo... Le deberías poner un nombre...

—¿Un nombre? Ya lo tengo... la llamaremos Pepita, tórtola Pepita, ¡sí!

—¿Pepita?

—Una vez me contaste porqué te llamas Yuri. Pues a mí me pusieron Fina por Josefina Castellví, a quien todos conocen como Pepita Castellví. Fue la primera mujer científica que estudió los animales de la Antártida y ayudó a construir el primer laboratorio allí, en el continente blanco donde está mi padre.

—¡Hola Pepita! —dice, susurrando, el muchacho, mientras acaricia el lomo del pollito.

—¡Yo también tengo un regalo! ¡Ten! —Fina le alarga una nota de la maestra donde está escrito: Yuri Norevic, estaremos muy contentos si nos acompañas a ver la obra de teatro “Harry Potter en la corte del Rey Arturo” que representarán los alumnos de sexto, el próximo viernes.

La pobreza

—¡De acuerdo! Nos la quedaremos, pero solo unos días. Cuando pueda volar la dejaremos en el parque para que encuentre a su familia —afirma la madre, enternecida con la visión del indefenso animalillo.

—Mamá, ¿Las tórtolas tienen muchos hijos? ¿Le podemos preparar un nido de paja y algodón? ¿Se la puede bañar? ¿Qué come? No quisiera que se muriese, ¿sabes?

—En realidad, no lo sé pero creo que comen semillas. Le podemos dar también granos de arroz y le prepararemos un poco de agua... pero te has de encargar de ella y poner la caja debajo de la ventana, en tu dormitorio.

—¡Gracias, mamá! —sonríe Fina, convencida de que la pequeña tórtola será como la lechuza del libro y no se irá de su lado. Nunca.

—Ayer hablamos de Yuri, en la reunión de padres y madres...

—¿Sí?

—Sí, trataremos de ayudar a su familia para que el próximo curso pueda ir a la escuela. No será fácil pero lo intentaremos.

—No me gusta que vaya sucio y que remueva entre la basura... es un buen chico...

—Hija mía, es difícil de explicar. ¿Sabes el libro de Harry Potter que has leído? Su autora es una de las mujeres más ricas de su país y solo de uno de sus libros, en un día, se vendieron nueve millones de copias. Nueve millones son muchos libros y mucho dinero. En cambio, una vacuna que puede curar la malaria de un niño enfermo de un país pobre solo vale diez céntimos. El mundo no está muy bien repartido. Hay muchos niños como Yuri, en muchos lugares, y son niños que no tienen los diez céntimos para pagar la vacuna.

— ¿Y qué podemos hacer?

—Ya te he dicho que es difícil porque si queremos que todos los niños vayan a la escuela, coman todos los días y no tengan que trabajar, deberían implicarse muchas personas. Hay quien lo intenta y proyecta planes para fertilizar tierras, recoger y canalizar el agua de la lluvia, construir estaciones eléctricas y hospitales donde no los hay, pero es un problema complejo. Imagina que sólo tuvieras un euro al día, así hay mucha gente. Y cuando dices que Yuri huele es porque donde vive no hay agua. Ahora, muchas organizaciones e instituciones de todo el mundo se están poniendo de acuerdo y apoyan un documento que se llama “La carta de la Tierra”, que nos explica cómo podemos construir una sociedad más justa y más pacífica. Deberías leerlo...

—Me suena que papá me había comentado algo...

—¡Ah! Y si quieres saber cuántos niños no saben ni sabrán nunca leer, analfabetos para siempre... cuenta uno de cada cuatro... son niños que no pueden ir a la escuela porque trabajan en fábricas, acarrean maderas, remueven entre basura. Son niños que no juegan nunca en el parque.

—Así, Yuri...

—Yuri nos tiene a nosotros.

—Pero...

—Pero ya te lo he dicho, hija, es difícil pero le ayudaremos. Porque somos valientes, ¿verdad?

La función

Los nervios de los alumnos de sexto desaparecen en cuanto se abre el telón. Los aplausos de los asistentes estallan, pero se apagan de inmediato cuando los focos iluminan el escenario, en el que un decorado precioso muestra el castillo de Camelot. Delante, tres chicos disfrazados de magos conversan y se mueven de un lado a otro. Sus palabras se escuchan con nitidez y se les nota confiados. La obra avanza.

En la primera fila, Yuri abre los ojos embelesado, ríe con las bromas y se sorprende con los trucos de los magos. Primero una lluvia de confeti, después unos pañuelos de colores que salen de un sombrero, más tarde un dedo que brilla...

En la silla contigua, la madre de Fina espera ansiosa el momento de la aparición de la Fina-Morgana, mientras sigue el vuelo de la paloma amaestrada que vuela por la platea haciendo picados, tirabuzones, planeando junto a las cabezas y posándose en el brazo de Harry Potter. Aplausos.

Finalmente entra en escena Fina, cruza el escenario haciendo remolinos con las manos, y se coloca delante de Potter. Comienza su recitación con voz cristalina:

“¡Detente, aprendiz de mago! y contesta las preguntas: ¿Cómo se llama la flor que vuela de ...”

¡Yuri no se lo puede creer! Toca el brazo de la madre de Fina y le susurra al oído:

—He visto el vestido de Fina antes, en casa. Mi *majka* cosía uno igual ¡Qué casualidad!

—No es casualidad —responde, con tono sereno, la mujer —, es el mismo vestido. Tu madre es una gran modista, cose muy bien y nos ha ayudado con los vestidos de la obra de teatro.

En ese instante, Yuri entiende las prisas de su madre esos últimos días, las continuas idas y venidas misteriosas hacia la escuela.

—Yo también sé coser —añade el muchacho, por si acaso.

El cierre del telón pone fin a la función, al curso y a nueve años compartiendo grupo en la escuela. Detrás del telón, risas, abrazos y lágrimas.

La despedida

En el parque, un cachorro de *yorkshire* persigue una pelota y algunos niños hacen cola para deslizarse por el tobogán. Fina escucha a un grupo de abuelas comentando como organizarán el verano que comienza. Es el primer día de vacaciones y una brisa ligera sacude las ramas de las acacias, provocando una lluvia de flores que tiñe de amarillo los bancos, los columpios y el suelo.

Yuri se acerca, las manos libres, la mirada curiosa y el andar tranquilo. Fina piensa que quizás lo verá por

última vez. Le resulta extraño que siendo tan iguales sean tan diferentes. Ella abre la nevera, él se acerca al supermercado para recoger los productos caducados que se tiran; ella gira el mando del grifo para notar el calorcillo del agua caliente de la ducha, él camina hasta la fuente para rellenar un cubo; ella en la escuela y él en la calle...

Se sienta a su lado. Parece feliz.

—¡Nos vamos a Mostar! —exclama ilusionado el chico.

—Ya lo sé. Me lo ha explicado mi madre...

—Estoy contento porque podré ver a mis amigos y a mis abuelos, si todavía viven. La *majka* tiene cuatro billetes de avión, solo de ida. Creo que tu madre tiene algo que ver....

—Sí, mi madre y las otras familias de la escuela.

—No sé si volveremos, pero si volvemos me ha dicho que tendremos un piso nuevo y que podré ir al instituto contigo y no tendré que remover contenedores.

—¡Eso sería genial! ¡Eh!... Y recuerda que todavía me tienes que explicar cosas de las estrellas y de los viajes al espacio... *okís*, y si te quedas en tu país quizá podré ir a visitarte, ¿no? ¿Tienes alguna dirección donde te pueda localizar?

—No, todavía no, pero tenemos a Pepita, ¡ella me encontrará! Crecerá deprisa y la enseñarás a llevar cartas a tu padre y también a mí.

—Sí, Pepita será nuestro correo... —ríe, mientras imagina la tórtola volando con un sobre entre las garras.

Fina saca un paquete de la mochila.

—Ten, es para ti... ábrelo.

Yuri desenvuelve, con cuidado, el regalo. Es un libro. Lee el título: *Harry Potter y la piedra filosofal*.

—Es el primer libro de la serie —explica la muchacha —cuando Harry tiene once años y va, por primera vez, a la escuela de magia. Se parece a ti...

—¡Muchas gracias! —responde Yuri. A continuación, abre el libro por una página al azar y empieza a leer — “*De todas las noches de su vida, para Harry aquella había sido la mejor. Mejor que la noche de Navidad, mejor que haber ganado el partido de quidditch, mejor que haber vencido al troll... Nunca, nunca olvidaría esa noche.*” Es bonito, gracias...”

—*Okís*, he de marchar —concluye Fina colgándose la mochila en la espalda y acercándose al chico para abrazarlo

—. ¡Que tengas un buen viaje!

Fina se levanta y se aleja del banco. No quiere una despedida triste y, mientras desaparece por una esquina del parque, no oye las últimas palabras de Yuri, que grita:

—Y no se dice *okís*...

Anglès

UNDER THE ACACIA

Text: Jaume Centelles

Il·lustracions: Rita Sañé

To Nora and all the children in the world, with the hope that some day they may make the words recorded in the marble in the hall of the World Bank in Washington come true: *"We dream of a world without poverty"*.

J.C.

To Sandra and Marcel, and all the youngsters like them, with the wish that one day they may live in a world where there is peace and love.

R.S.

A bench in the park

Seated and sheltered under an acacia, in a corner of the park, the girl, immersed in her reading, doesn't notice his approach.

"What are you reading?" asks an unknown voice.

She raises her eyes and sees him standing still by her side. The boy, who drags a supermarket trolley half full of scrap, asks her again:

"What are you reading?"

The girl gets her satchel closer to her arm, protecting it, while she watches how the boy takes a seat next to her. She doesn't know him and distrusts of his intentions.

"My name is Iuri", adds the boy while raising his eyebrows and smiling to calm her down.

"A play. I'm reading a play that we'll perform at school."

"And do you like it? Doesn't reading get you bored? What's it about?" says he staring at the papers on the girl's lap.

"It's about magic, about some good magicians and some bad ones; *good*, in fact they are magician apprentices..."

Don't you like reading?"

Iuri remains thoughtful for a while.

"I like looking at the sky, especially in the nights when there are lots of stars."

"Do you look at the stars? And don't you find it boring?"

“Not at all! I told you my name is Iuri, like the Russian astronaut Iuri Gagarin, the first man to go into space. The first one, do you understand? In those days they didn’t know all the dangers they might encounter or the lack of gravity, not even if they would come back. He went round the Earth for the first time” Iuri gets emotional remembering his homonym’s feats, the astronaut who, while being in the spaceship, with his nose stuck to the window, he sent a message to the Earth saying: «*Inhabitants of the world, let’s safeguard this beauty. Let’s not destroy it!* » “Uff, it’s getting late. I must be off...” the boy stands up with a jump.

“But tomorrow, if you come to the park, I’ll teach you all the names of the stars and *you’ll seen* it is not boring at all” finishes Iuri.

“My name is Fina!” begins the girl, as she sees him leave with his patched trousers, the discoloured T-shirt, his hair uncombed, pushing the trolley with one hand and rubbing his arm with the other since it is chilly. “And you mustn’t say *you’ll seen*, you must say «you’ll see»” but he cannot hear her.

The Wars

In the evening, while Fina is having dinner with her mother, her thoughts are fixed on the boy’s image.

“Guess what, mum? Today I’ve met a boy in the park. His name is Iuri and he has told me some things about astronauts. I had never seen him before in the neighbourhood...maybe he has recently moved here. He must come from a poor family, since he is dressed with some old trousers and a pair of worn shoes...and his smell is... as if he rarely washes himself.”

“Yes, I’ve also seen him searching through the trash bins and moving around some junk. I think he lives in the outskirts, in one of the abandoned houses which were left unfinished. If he is the one I believe, his name is Iuri Norevic, and his brothers go to your school; they are the blonde twins in grade 1. Their mother takes them to school and we have greeted at times. Theirs is a very sad story, since they came here fleeing from a war which took everything away. They lost their house, their jobs and their father.”

“The twins in year 1! I’ve seen them in the school playground and they don’t seem happy. I’m not surprised that they don’t laugh much if they are far away from their village. And what happened to them, mum?” asks the girl with curiosity.

“At a school meeting someone said that they are Herzegovinian and that the mother used to be a good dressmaker but they had to flee when Iuri’s father dropped dead in a riot. The woman doesn’t talk much about it. She’s doing little sewing jobs and with the money she earns from that together with what her son brings her from selling junk, they survive. Miserably, of course. Wars are terrible, my darling. They leave lots of wounds, some of which are so deep that they never heal. And I’m not talking about blood wounds. If you saw how they leave the houses,

factories, schools and the roads...all ruined! And the survivors have no other way out but to flee or die.”

“It makes me sad” Fina says lowering her eyes towards a dish of vegetables that has got cold and which seems difficult to swallow...her shrunken stomach...a tear sliding down her cheek.

“I have good news. A letter from dad has just arrived” says the mother breaking a prolonged silence and passing her a big brown envelope full of stamps.

A letter from the Antarctic

«...*This morning I remembered the film Alien. The trailer said “Out in space nobody can hear you cry”, and, if not for the almost imperceptible hum of the machines that surround me, I could say the same...*» Fina reads slowly, as if she walked, enjoying the words in her father’s letter sent from the Antarctic, and she imagines him writing and sitting at his desk in the power station where he has worked for almost 9 months. She goes on reading.

«...*and the enormous iceberg which I told you about in previous letters eventually split and now is going adrift. All the members in our team are worried because winter is coming and you know that the darkness won’t allow the satellite to keep track of this huge ice block. It worries us since we won’t be able to warn the countless ships on the austral zone...*» The girl stops her reading and remembers the first letters where her dad told her that the Antarctic is a very big continent and that the very few people who live there are scientists from all over the world, from more than 40 different countries, devoted to study the climate change, the meteorites, the Earth atmosphere, the bacteria, the viruses, the greenhouse effect and other issues that she doesn’t really understand. She figures out that area as a large lab in the open air.

«...*The investigation is about to end. Some days ago we paid a visit to the area where the Emperor Penguins live. It was a wonderful scene. Gunlaug, our Norwegian mate, took lots of pictures, some of which you will see in this letter. I’ve also added some other beautiful ones, like the aurora borealis, and some funny ones...*» Fina’s look fades out from the words momentarily to focus on the photos, more than twenty, which now show her father looking at the camera with his eyebrows frozen, a bright sun reflected on the ice, some penguins diving into the water or a ship that passes by an iceberg in a mushroom shape.

“Dad will soon be back home!” thinks the girl, her heart beating fast, as she keeps the sheets and the pictures inside the envelope.

She stands up from the bench under the acacia and while she walks home she thinks of Iuri. She would have liked to have read him the letter and shown him her dad’s pictures. She would tell him how far the Antarctic is, the cold temperatures there, how difficult it is to make a phone call, and the impossibility to connect via Skype. Fina thinks about all this, anxious for not knowing what has happened to the boy in the patched trousers.

Fina rehearses her play

Fina goes over her part in her play, and her mother, seated by her side in the kitchen table, shells the peas which will be served with the cuttlefish for dinner. In the street, a parrot breaks the silence as it passes in front of the window and its high shriek is still heard as it flies away.

“Today I got very nervous at the rehearsal...I couldn’t remember the words” complained the girl as if looking for mercy.

“Don’t worry. I’m sure you’ll do it very well” her mum calms her down.

“But I’m afraid of making mistakes!”

“Don’t you worry, take it easy. Let’s see. What does the teacher say?”

“The usual thing...that the most important thing is the effort we are making, that I should not get anxious and I should enjoy it instead of worrying. She always tells me that I am too worrying. Do you think so?”

“Maybe a little. Besides, you are old enough to understand what is important and what is not. You’ve got your friends that make you laugh, your grandparents who love you and me, who gives you as many hugs as you want... you should see the bottle as half-full, Fina.”

“I understand, but I’ve got butterflies in my stomach when I’m on the stage and everybody is looking at me...”

“They call it stage fright. Even the professional actors have it.”

“But there are so few days left! By the way, have you already finished the dress?”

“Don’t worry about the dress, I told you it would be a surprise...Look, let’s do something. While I make dinner you can recite the hardest paragraphs for you, all right?” says the mother sympathetic with Fina’s worries, who wants this last play, before moving on to high school next course, to be unforgettable.

“OK, but don’t you dare to laugh.”

And Fina, a little calmer, starts to role play her part as Morgana, the fairy in the play that the teacher wrote and whose title is «Harry Potter in King Arthur’s court»:

“Stop, magician apprentice and answer the questions: What’s the name of the flower that goes from butterfly to butterfly? Where do all the tears that don’t drop go to? What’s the name of the month between May and June?...” cries out moving her arms as if they were the wings of a fly, her nerves left apart, while her mother is looking at her out of the corner of her eye and the peas are leaping inside the saucepan.

The Junk

Going home after school, as she turns around the corner into Ample Street, she sees him. His body swinging forward and his hand rummaging among the rubbish, his old worn trousers hanging out. It’s Iuri.

“Hi! What are you doing?” asks the girl.

“Hi! I hadn’t seen you... I’m searching for some pieces of *jank* which I can sell, but there are only papers and leftovers” answers him, wiping up his dusty hands.

“*Jank*? Do you mean “junk”? And what do you want it for?”

“To sell it, of course. And with the money I get I’ll be able to buy some food. I live with my mum and two brothers.”

“I know! I’ve met your brothers. They go to the same school as mine. If you want, I know a place where there is a lot of old iron which belong to no one. Perhaps they could be useful...”

“Iron? Iron is a treasure, and it’s well paid. Is it far from here?”

“Not really. If you like, I can take you there.”

“Hold on. I’ll take the *kolika*” he says, while he hurries to grasp the trolley with a smile on his face.

“Didn’t you go to school in your country? Where did you live? Did you have many friends?” as they walk, Fina cannot stop asking questions. “Is the *kolika* the trolley?”

“In the past I used to live in Mostar. My father worked in Soko, the airplanes factory. He was a good mechanic and he was always telling me adventures of pilots and astronauts. He knew a lot about it... When I grow up, I will also be a mechanic and I’ll travel to the Moon.”

“To become an astronaut you must study very hard, and you don’t go to school.”

“Not now, but maybe after the summer, I’ll enter the *instetute* and I will learn a lot and I will become an astronaut. Will you also go to the *instetute*?”

“Institute! We say ins-ti-tute.”

“All right, institute. I inform you that I know how to read and to add up, and I can also draw very well and I know how to sew.”

“Can you sew?”

“Yes, my *majka* taught me. First, I couldn’t do it very well, but now... Do you see my trousers? I sew them myself.”

“I would have never said it. I don’t know any boys who know how to sew. Moreover, you are good!” admires Fina, checking the patch in the trousers. “Well, tell me about your school” she insists, slowing down the pace in order to delay the arrival at the old factory where the scrap metal has lain for ages.

“My school was very pretty. Our classroom had big windows and we could see a river, the Neretva River, which flowed in front. I had lots of friends, but one day everything got complicated.” The boy lowers his head and speaks in a sad voice before he goes on “Dad did not go to the factory, some days there was no bread left and the colour of the water changed, and I don’t know why one morning we heard some planes. They weren’t like the ones my father made. They threw bombs, and there was smoke and fire...and people were running in the streets while

shouting. It kept like this for a long time and one day my dad did not come back...”

“I can’t imagine...I don’t know what I would do if my father...”

They walk the last part of the street in such silence only broken by the creaking of the trolley wheels.

“Look! Here we are!” says Fina pointing at the rusty door half open and covered with weeds “there used to be a textile factory here, but I have never seen it work. Sometimes my friends and I come here to play. There are lots of hiding places and it’s funny. Besides, there are many pipes and radiators, and some pieces that will be useful... Shall we get in?”

The Friendship

The following day they meet again at the bench under the acacia. They chat and laugh, remembering how dirty Fina’s clothes ended while carrying the scrap metal they picked up in the old factory.

“Guess what? Next week the course finishes, but before that we must perform a play for the school families. I know my part pretty well...”

“Are they the papers you always *red*?”

“Don’t say *red*, you must say “read”, and yes they are the dialogues. Our teacher wrote them and she made up a story that takes place in Camelot, one day when some students from Hogwarts school, Harry Potter and some others, turn up there, and there is a magic competition among all the magicians. There are Merlin, Melusine, Hermione, Malfoy, Lavender and many others. I am Morgana, and my mum is finishing my dress. There is also a trained pigeon which represents an owl, because Harry Potter has an owl whose name is Hedwig, and it delivers him messages as if it were a courier...”

“I don’t know what you are talking about...”

“It’s because you should read the adventures of Harry Potter... they are very exciting” says Fina while an idea comes to her mind “I would like you to be able to come and see the show...I’ll ask my teacher. As every one of us has two tickets and my father isn’t coming, maybe you could take up his chair...”

“Thanks, I have never seen a play” adds Iuri, realizing that her face saddens when talking about her father.

They keep quiet for a while, each one absorbed in his and her thoughts, while the evening falls and begins to cool down.

“Good, I fancy being with you, here in the park, but it’s getting late” remarks the girl saying goodbye. She stands up and looks at her new friend with affection. I’d hug him if he weren’t so dirty... “If you come to the park after school tomorrow, you’ll find me here.”

The Presents

She sees him coming, with uneven steps and ruffled hair. He's pressing a cardboard box against his chest.

"A present for you!" smiles Iuri, stretching the box to her and placing it in her hands.

"A present? What is it?"

"A *necklis*."

"A necklace?" Fina exclaims. "You didn't steal it, did you?"

"Open the box... with *cure*!"

"Don't say *cure*, you must say «care», with care. Wow! How beautiful!" She is surprised to see a chick cooing and trembling. "Where did you get it?"

"It fell off a tree...I thought you would like to have it. You may train it to be like the owl in the play, and thus both your letters and your dad's ones will arrive faster."

"It's a dove. Our teacher has taught us that they look like pigeons, but they fly at night."

"At home we call them *necklis* because when they grow up, some stains appear in their necks, which look like collars."

"Thank you, but I'm not sure that my mum will allow me to look after it. We don't usually have birdcages; we prefer them to fly freely..."

"But you may have it in this box and feed it until it grows up. Perhaps it will stay with you and becomes similar to Hedwig, with magic powers and can be a courier too... You should give it a name..."

"A name? I've got it! We'll call it Pepita, Pepita the dove, yes."

"Pepita?"

"One day you told me why you are called Iuri. As for me, I was given the name Fina thanks to Josefina Castellví, whom everybody called Pepita, and who was the first woman scientist to study the animals of the Antarctic and helped to build the first lab there, in the white continent, where my dad is."

"Hello, Pepita!" says the boy quietly, taking the chick and making a caress at its back.

"I also have a present! Here you are!" Fina gives him a note from her teacher which says: *Iuri Norevic, we'll be very happy if you want to come along to see the play "Harry Potter in King Arthur's court" which will be performed by the students in grade 6 next Friday.*

The Poverty

"All right! We'll keep it, but only for some days. When it is ready to fly, we'll set it free in the park and it will be able to find its family" states her mother, touched at the sight of the helpless animal.

"Mummy, do the doves have many baby doves? Shall we make it a cotton nest? Can we give it a bath? What do they eat? I wouldn't like it to die, you know?"

"I don't know it for sure, but I guess they eat seeds. We can also give it some rice grains and we'll prepare some water...but you must take care of it yourself, and put the box under the window in your bedroom."

"Thank you, mum" smiles Fina, convinced that the little dove will be like the owl in the book and will never leave her. Never.

"Yesterday we talked about Iuri in the school meeting..."

"Really?"

"Yes, we're trying to help his family so that the following course he may go to school. It won't be easy but we'll try."

"I don't like him being dirty and rummaging among the rubbish... he's a good boy..."

"Darling, everything is a bit complicated. Do you remember the Harry Potter book you have read? Its author is one of the richest women in her country and with only one of her books, only in one day, she sold nine million copies. Nine million are a lot of books and a lot of money. On the contrary, one vaccine that may cure the malaria in a sick boy in a poor country may cost just 10 cents. The world is not very well distributed. There are lots of boys like Iuri, in many places, and they are children who do not have the 10 cents to pay for the vaccine."

"And what can we do?"

"I've told it's really difficult because if we want all the children to go to school, to eat every day and not to work, lots of people must get involved. There are some who try to do it by means of projects to fertilize the soil, to collect and channel rainwater, to build power stations and hospitals where there aren't any, but it's a complex problem. Imagine you had only 1€ a day. There are many people like this. And when you say that Iuri stinks, it's because there is no running water where he lives. Now it seems that some organizations and institutions from all over the world are coming to an agreement and give support to a document called «The Earth Charter», which tells us how we can set up a fairer and more peaceful society. You should read it..."

"It rings a bell. I think dad told me about it."

"Ah! And if you want to know how many children don't know and will never know how to read, forever illiterate... you must count one out of four... they are children who cannot go to school because they work in factories, load timber, remove garbage. They are children who never play in the park."

"Then Iuri..."

"He's got us."

"But..."

"But I told you, darling. It's difficult but we are going to help him. Because we are bold, aren't we?"

The Play

The nerves of the students in grade 6 disappear as soon as the curtain rises. The clapping of the audience burst and ends quickly when the focuses illuminate the stage, where some beautiful scenery shows Camelot Castle. At the front, three boys disguised as magicians talk and move from one side to the other. Their words are heard clearly and they seem confident. The play moves along...

In the front row, Iuri opens his eyes astonished, laughs at the jokes and gets shocked at the tricks played by the magicians. Now some confetti rain, then some colourful handkerchiefs which come out of a hat, next a finger that shines...

On the chair next to him, Fina's mother waits eagerly for the time for *Fina-Morgana* to come up, but before that, he follows the flight of the trained pigeon that hovers above the stalls nose-diving, making ringlets, gliding at people's heads height and landing on the boy's arm, the one who plays the part of Harry Potter. Clapping.

Eventually, Fina appears on stage, crosses it spinning her hands and positions in front of Harry Potter. She begins her recitation in a mellow voice:

"Stop apprentice magician and answer the questions: What is the name of the flower..."

Iuri cannot believe it. He touches Fina's mother's arm and whispers to her ear:

"I've seen Fina's dress before at home. My *Majka* used to sew an identical one. What a coincidence!"

"It's not a coincidence" answers the woman in a calm tone. "It's the same dress. Your mum is a great dressmaker and can sew very well, and she has helped us to make the dresses for the show."

Now Iuri understands his mother's rush in the last few days, her mysterious and constant comings and goings to the school.

"I also know how to sew" adds the boy, just in case.

The drop of the curtain brings the show to the end, as well as to the course and to nine years of sharing the same class at school. Behind the curtain, there are some laughs, some hugs and also some tears.

The Farewell

In the park, a Yorkshire puppy chews a ball and the children stand in line to go down the slide. Fina is listening to a group of grannies who are talking about how they will organize the summer that has just begun. It's the first day of the summer holidays and a gentle breeze shakes the branches of the acacias, triggering the rain of flowers which tinges the benches, the swings and the ground with yellow.

Iuri comes closer, his hands free, his look curious and with calm steps. Fina knows that maybe she will see him for the last time. It is strange for her that being so similar they are so different. She opens her fridge to satisfy

her hunger, whereas he goes to the supermarket to get the expired products that are thrown away; she turns the tap to feel warm and get hot water in the shower, whereas he goes to the fountain to fill a bucket; she is at school and he is in the street...

He sits next to her. He seems happy.

"We're leaving for Mostar!" exclaims the boy excitedly.

"I know. My mother told me..."

"I'm happy because perhaps I will be able to see my friends and my grandparents if they are still alive. My *Majka* has four plane tickets, single tickets. I believe your mum has something to do with it..."

"Yes, my mum and the other mothers in the school."

"We don't know if we'll come back, but if we do, we'll have a new flat, and I will be able to go to the institute with you, and I won't have to rummage among the rubbish."

"That'll be great! Hey...and remember that you still have to tell me some things about the stars and the voyages into space...*good* and if you stay in your country maybe I'll be able to visit you, won't I? Have you got any address so that I can contact you?"

"Not yet, but we have Pepita, she'll find me! She will grow up very soon and you will teach her to bring letters to your dad and to me too."

"Yes, Pepita will be a courier..." she laughs as she imagines the dove flying with an envelope between the claws. Fina takes out a parcel from her satchel.

"Here you are, it's for you... open it!"

Luri unwraps the present carefully. It's a book. He reads the title: *Harry Potter and the Philosopher's Stone*.

"It's the first book in the series" explains the girl, "when Harry is eleven years old and goes, for the first time, to the school of magic. He looks like you."

"Thank you very much!" replies Luri. Next, he opens the book to a random page and he begins to read. "*Of all the nights in his life, for Harry that had been the best. Better than Christmas Eve, better than having won a quidditch game, better than having beaten the troll...Never, he would never forget that night.* It's beautiful, thanks..."

"*Good*, I must be off" concludes Fina putting on her satchel in her back and coming closer to the boy to hug him.

"Have a nice trip!"

Fina stands up and moves away from the bench. She doesn't want a sad farewell and, while she melts away in the threshold of the park, she cannot hear Luri's last words, who shouts:

"And you mustn't say *good*..."

Fina is an eleven-year-old girl who has a well-off life. On the last days of the school course, her emotions are devoted to a play at school, her dad's letters from the Antarctic and the coming summer which is about to start. Everything looks calm and quiet.

A meeting under the acacia in the park with a newcomer in the village will change her view on the world around her, and she'll discover that not everyone lives as she does. She'll know personally what poverty means, and how hard the wars are.

Under the acacia is a realistic tale, addressed to children from 8 years onwards, which reflects upon the core of the document «The Earth Charter».

Francès

SOUS L'ACACIA

Texte: Jaume Centelles

Illustrations: Rita Sañé

Pour Nora et tous les enfants du monde, avec l'espoir qu'un jour ils puissent réaliser les mots gravés sur le marbre du vestibule de la Banque Mondiale à Washington «Rêvons à un monde sans pauvreté».

J.C.

Pour Sandra et Marcel et tous les jeunes avec le désir qu'un jour ils habitent un monde où il y règne la paix et l'amour.

R.S.

Un banc au parc

Assise à l'abri d'un acacia dans une encoignure du parc, la jeune fille, absorbée dans la lecture de quelques pages, ne le voit pas arriver.

-Qu'est-ce que tu lis?- lui demande la voix inconnue.

Elle lève les yeux et voit le garçon immobile à son côté. Il pousse un caddie à moitié plein de ferraille. Il lui demande à nouveau:

-Qu'est-ce que tu lis?

La fille approche le sac à dos sous son bras, en le protégeant, tout en observant le garçon qui s'assoit à son côté. Elle ne le connaît pas et se méfie de ses intentions.

-J'm'appelle Luri- ajoute le garçon, pendant qu'il lève les sourcils et qu'il sourit en la tranquillisant.

-Une pièce de théâtre. Je lis une pièce de théâtre qu'on va jouer à l'école.

-Et tu aimes ? Ça ne t'ennuie pas de lire ? De quoi il s'agit ? dit-il, en fixant le regard sur les papiers qui reposent sur les genoux de la jeune fille.

-Il s'agit de magie, de bons magiciens et de mauvais magiciens ; bon, en réalité il s'agit d'étudiants de magie, d'apprentis-magiciens...Tu n'aimes pas lire ?

Luri reste pensif un moment.

-J'aime regarder le ciel, surtout les nuits où il est plein d'étoiles.

-Tu regardes les étoiles ? Et tu ne trouves pas cela ennuyant ?

-Pas du tout ! Je t'ai dit que je m'appelle Luri, comme l'astronaute Luri Gagarin, le premier homme qui est allé dans l'espace avec un vaisseau spatial. Le premier, tu sais ? En ce temps-là, on ne connaissait guère les dangers qu'il pouvait y avoir, ni la manque de gravité, même pas s'ils allaient revenir. Il a fait le premier tour de la Terre –Luri est ému en se souvenant des

prouesses de son homonyme, de l'astronaute qui, pendant qu'il était dans le vaisseau, le nez collé au hublot, a envoyé un message à la Terre en disant : « *Habitants du monde, sauvegardons cette beauté, ne la détruisons* ».

Iuri dit alors : Oh ! C'est tard. Je dois partir...-le garçon se lève tout à coup – Mais demain, si tu viens au parc, je t'expliquerai le nom des étoiles et tu veiràs comme ce n'est pas ennuyeux- Iuri terminant ainsi la conversation.

-Je m'appelle Fina! – commence à dire la jeune fille, pendant qu'il s'éloigne, le pantalon rapiécé, le tee-shirt décoloré, les cheveux mal coiffés, poussant le caddie d'une main et se frottant le bras de l'autre parce qu'il fait frais. Elle lui dit encore: on ne dit pas « veiràs » on dit « verras » - mais il ne l'entend pas.

Les guerres

Le soir, pendant que Fina dîne avec sa mère, ses pensées n'échappent pas à l'image du jeune garçon.

Tu sais, maman ? Aujourd'hui j'ai connu un garçon au parc. Il s'appelle Iuri et il m'a expliqué des choses sur les astronautes. Je ne l'avais jamais vu dans le quartier....peut être y habite-t-il depuis peu. Il doit être issu d'une famille pauvre parce qu'il est habillé avec un vieux pantalon et a des chaussures très usées...et il sentait...comme s'il ne se lavait pas !

Sa maman lui répondit : - Oui, je l'ai vu, cherchant dans les bennes à ordures, y récupérant des détritux. Je crois qu'il habite en banlieue dans une des maisons jamais terminées. Si c'est celui auquel je pense, il s'appelle Iuri Norevic et ses frères vont à l'école. Ce sont les jumeaux blonds de première année. Leur mère les accompagne et on s'est saluées. Ils ont une histoire très triste parce qu'ils sont venus ici en fuyant une guerre qui les a laissés sans rien. Ils ont perdu leur père, leur maison, leur travail.

- Les jumeaux de première année ! Je les ai vus dans la cour de l'école et c'est vrai qu'ils ne semblent pas heureux. C'est normal qu'ils ne rient pas s'ils sont si loin de leur village! Et que leur est-il arrivé ? demande Fina, curieuse.

- Lors d'une réunion à l'école on a appris qu'ils sont herzegovins et que la mère était une bonne couturière mais que la famille a dû fuir quand le papa d'Iuri est mort au cours d'une bagarre. La femme ne parle pas beaucoup de ça. Elle fait des petits travaux de couture et avec ce qu'elle gagne et ce que son fils lui rapporte de la vente de tout ce qu'il trouve, ils subsistent difficilement. Les guerres sont terribles, ma fille. Elles laissent derrière elles beaucoup de blessures; quelques unes sont si profondes qu'elles ne guérissent jamais. Et je ne te parle pas de blessures de sang ! Si tu voyais ce que deviennent les maisons, les écoles ou les chemins ! Tout est détruit ! Et à ceux qui restent ne s'offre qu'une seule alternative : partir ou mourir !

-Ça me fait de la peine, répond Fina, en baissant les yeux sur une assiettée de légumes qui s'est refroidie et qui va être difficile à avaler...la gorge nouée.... une larme glissait sur sa joue...

- J'ai une bonne nouvelle. Il est arrivé une lettre de ton père, relève la mère, interrompant un long silence, en lui tendant une grande enveloppe marron couverte de timbres.

Une lettre de l'Antarctique

«...Ce matin je me suis souvenu du film Alien. La publicité disait: « Dans l'espace personne ne peut entendre tes cris » et si ce n'était pas le ronronnement presque imperceptible des machines qui m'entourent, je pourrais dire la même chose ...» Fina lit lentement, comme si elle se promenait, en savourant les mots de la lettre que son père lui a envoyée de L'Antarctique et elle l'imagine l'écrivain, assis à la table de la station scientifique où il travaille depuis neuf mois. Elle continue sa lecture.

«...et l'énorme iceberg dont je t'avais parlé dans d'autres lettres s'est finalement détaché et il va à la dérive. Dans l'équipe nous sommes tous préoccupés parce que l'hiver approche et tu sais que la nuit polaire ne va pas permettre au satellite de suivre la trace de cet énorme bloc de glace. Nous sommes inquiets parce que nous ne pourrions pas avertir les nombreux navires qui croisent dans la zone australe.»

-La jeune fille arrête sa lecture et se souvient des premières lettres dans lesquelles son père lui expliquait que l'Antarctique est un continent très grand et les rares personnes qui y habitent sont des scientifiques venus d'ailleurs, de plus de quarante pays, pour étudier le changement climatique, les météorites, l'atmosphère de la Terre, les bactéries, les virus, l'effet hivernal et d'autres questions qu'elle n'arrive pas à comprendre. Elle imagine cet endroit comme un grand laboratoire à l'air libre.

«...la recherche est sur le point de se terminer. Il y a quelques jours on a fait une visite de la zone où habitent les pingouins empereurs. Cela a été un spectacle formidable. Gunlaug, le collègue norvégien, a pris beaucoup de photos, dont quelques unes vont t'arriver avec cette lettre. J'en ai ajouté d'autres, de très belles, comme celle de l'aurore boréale et d'autres, amusantes....»

-Le regard de Fina s'est éloigné un moment des mots pour se concentrer sur les photographies, plus d'une vingtaine, qui montrent ici son papa regardant la caméra, avec les sourcils glacés, là un soleil lumineux se reflétant dans la glace, des pingouins se jetant à l'eau, ou un bateau qui passe devant un bloc de glace qui a la forme d'un champignon .

Fina répète la pièce de théâtre

Fina révise son rôle de la pièce de théâtre et sa mère, assise avec elle à la table de la cuisine, égrène les petits pois qui vont accompagner la seiche au dîner. Dans la rue, une pie brise le silence quand elle passe devant la fenêtre et on entend son cri aigu quand elle s'éloigne en volant.

-Aujourd'hui, à la répétition je me suis énervée ... je ne me souvenais plus des mots –pleurniche la fille, en cherchant du réconfort.

-Ne t'inquiètes pas, tu la sauras très bien – la tranquillise sa mère.

-Mais j'ai peur de faire une gaffe !

-Ne te préoccupe pas, sois tranquille. Voyons, qu'est-ce qu'elle dit la maîtresse ?

-Toujours la même chose...l'important c'est l'effort qu'on fait, que je ne m'angoisse pas, que je prenne du plaisir et que je ne m'inquiète pas autant. Elle dit que je suis trop stressée. Tu crois que je suis stressée ?

-Un peu, oui. En plus, tu as l'âge de comprendre ce qui est important et ce qui ne l'est pas. Tu as des amis qui te font rire, des grands-parents qui t'aiment et je te donne toute l'affection dont tu as besoin ... Tu dois voir le verre plein, Fina.

-Je comprends, mais j'ai un je-ne-sais-quoi au ventre quand je suis sur scène et que tout le monde me regarde...

-On appelle ça «la peur scénique ». Même les acteurs professionnels l'ont.

-Mais il ne reste que quelques jours !!...À propos, tu as terminé la robe ?

-Ne t'inquiète pas pour la robe, je t'avais dit que ce serait une surprise... Écoute, on fait une chose. Pendant que je prépare le dîner, tu me récites les paragraphes les plus durs, d'accord ? –dit la mère compréhensive face à l'anxiété de Fina qui veut que cette dernière pièce de théâtre, avant d'aller au collège l'année prochaine, soit inoubliable.

-D'accord, mais ne ris pas, eh ?

Et Fina, un peu plus tranquille commence à jouer son rôle de Morgana, la fée de la pièce qu'a écrite la maîtresse et qui s'intitule « Harry Potter à la cour du roi Artur » :

-« Arrête, apprenti magicien et réponds aux questions : Comment s'appelle la fleur qui va de papillon en papillon ? Où vont les larmes qui ne coulent pas ? Quel est le nom du mois qui est entre mai et juin ?... »- s'exclame-t-elle, en gesticulant les bras comme si c'étaient les ailes d'une mouche, plus calmée, pendant que la mère la regarde du coin de l'œil, les petits poids sautent dans la poêle.

La ferraille

En rentrant de l'école, en tournant au coin de la rue Ample, elle le voit. Son corps se balançant vers l'avant et une main fouillant dans le sac, le vieux pantalon usé se distinguant de loin. C'est luri.

-Bonjour ! Qu'est-ce que tu fais ? – demande la jeune fille.

-Ah ! Je ne t'avais pas vu...je cherche des *engines* que je puisse vendre, mais il y a seulement des papiers et des restes de nourriture –répond-il en essuyant ses mains poussiéreuses.

-« Engines » ? Tu veux dire « engins », non ? Et tu les veux pourquoi ?

-Pour les vendre, c'est clair ! Et avec l'argent qu'on me donne, nous pouvons acheter à manger. J'habite avec ma mère et deux frères, je...

-Je sais ! Je connais tes frères. Ils vont à mon école. Si tu veux, je sais où il y a beaucoup de vieilles ferrailles qui n'appartiennent à personne. Peut être que tu pourrais les récupérer...

-Des fers ! Les fers sont un trésor, ils pèsent beaucoup et ils sont très bien payés. C'est loin ?

-Pas trop. Si tu veux, je t’y accompagne.

-Attends, je prends le *Kolica* –dit-il, pendant qu’il se presse à prendre le caddie, avec un sourire sur son visage.

-Tu n’allais pas à l’école, dans ton pays ? Où habitais-tu ? Tu avais beaucoup d’amis ?- pendant qu’ils marchent Fina n’arrête pas de poser des questions – le *kolica* c’est le caddie ?...

-Avant j’habitais à Mostar. Mon père travaillait chez Soko, l’usine d’avions. Il était un bon mécanicien et il me racontait toujours des aventures d’aviateurs et d’astronautes. Il en savait beaucoup... Moi, quand j’aurai grandi je serai mécanicien et je ferai des voyages sur la lune.

-Pour être astronaute il faut étudier beaucoup et tu ne vas pas à l’école.

-Non, pas maintenant, mais, peut être après l’été, on va m’inscrire au *collège* et j’apprendrai beaucoup et je serai astronaute. Tu iras aussi au *collège* ?

-Collège ! On dit Co-llège.

- C’est cela, collège. Tu dois savoir que je sais lire et faire des additions mentalement et je sais bien dessiner et je sais coudre.

-Tu sais coudre ?

-Oui, ma *majka* m’a appris. Au début je n’y arrivais pas, mais maintenant... tu vois mon pantalon ? Je l’ai cousu.

-Je ne l’aurais jamais cru. Je ne connais aucun garçon qui sache coudre. En plus...tu le fais bien ! –admire Fina, en vérifiant la pièce de son pantalon –*Ben*, mais explique-moi comment elle était ton école – insiste-t-elle, en ralentissant sa marche pour retarder l’arrivée à la vieille usine où est entassée la ferraille depuis longtemps.

-Mon école était très jolie. Ma classe avait de grandes fenêtres et on pouvait voir le fleuve, le fleuve Neretva qui passait devant. J’avais beaucoup d’amis, mais un jour tout s’est compliqué – le garçon courbe la tête et baisse la voix avant de continuer-. Le père n’allait plus à l’usine, certains jours il n’y avait pas de pain, l’eau du fleuve a changé de couleur et, je ne sais pas pourquoi, un matin on a entendu des avions. Ce n’étaient pas les avions que faisait mon père. Ils ont lancé des bombes et il y avait de la fumée et du feu... et des gens couraient dans la rue et criaient. Cela est arrivé durant beaucoup de jours et un jour mon père n’est plus rentré.

Je ne peux pas imaginer... je ne sais pas ce que je ferais si mon père...

Ils parcourent la dernière partie de la rue dans un silence brisé seulement par le craquement léger des roues du caddie.

-Regarde ! On est arrivés – dit Fina en montrant la porte rouillée, entrouverte et couverte de mauvaises herbes -. Ici, il y avait une usine textile mais je ne l’ai jamais vue en fonctionnement. Quelque fois, avec les amis, on vient jouer. Il y a beaucoup de cachettes et c’est amusant. En plus, il y a beaucoup de tuyaux et radiateurs et quelques engins qui te conviendront bien. On entre ?

L'amitié

Le lendemain ils se revoient à nouveau sur le banc sous l'acacia. Ils bavardent et rient en se souvenant comment les vêtements de Fina étaient sales quand ils charroyaient les fers qu'ils ont ramassé à la vieille usine.

-Tu sais ? La semaine prochaine la période scolaire se termine, mais avant on doit jouer une pièce de théâtre pour les familles de l'école. Je commence à savoir ce que je dois dire...

-Ce sont les papiers que tu *lites* toujours ?

-On ne dit pas *lites*, on dit « lis » et oui, ce sont les dialogues. La maîtresse les a écrits et elle a inventé une histoire qui se passe à Camelot, un jour y apparaissent les élèves de l'école Hogwarts, Harry Potter et les autres et il y a une compétition de magie avec tous les magiciens. Il y apparaît Merlin, Mélusine, Hermione, Malfoy, Lavender et d'autres... Moi je joue le rôle de Morgana et ma mère est en train de finir ma robe. Il y paraît aussi le pigeon dressé qui représente une chouette, parce qu'Harry Potter a une chouette qui s'appelle Hedwig et qui lui apporte des messages comme si elle était une entreprise de messagerie.

-Je ne sais pas de quoi tu parles...

-Tu devrais lire les aventures de Harry Potter... elles sont très palpitantes –dit Fina, pendant qu'il lui vient une idée dans la tête-. J'aimerais que tu puisses venir voir la représentation...je demanderai à la maîtresse. Chacun de nous a deux places et mon père ne viendra pas, peut être que tu pourrais occuper sa chaise...

-Merci, je n'ai jamais vu un théâtre – ajoute luri, qui s'est rendu compte que la jeune fille devient triste quand elle parle de son père.

-Ils restent silencieux pendant un certain temps, chacun absorbé par ses pensées, l'après-midi passe et il commence à faire frais.

-*Ben*, j'aime beaucoup être avec toi, ici au parc, mais il est tard – la jeune fille lui dit au revoir. Elle se lève et regarde avec affection son nouvel ami. Elle le serrerait dans ses bras s'il n'était pas si sale...-Si demain, à la sortie de l'école, tu viens au parc, je serai ici...

Les cadeaux

Elle le voit arriver, les pas désordonnés, les cheveux ébouriffés, une boîte en carton accrochée à sa poitrine...

–Un cadeau pour toi ! –sourit luri, lui tendant la boîte et la mettant entre ses mains.

–Un cadeau? Qu'est-ce que c'est?

–Un *collieret*.

–Un collier? –exclame Fina –Tu ne l'as pas volé, non?

–Ouvre la boîte... *attention!*

—On ne dit pas *attentione*, on dit « soin »... avec soin. Oh là là! C’est très joli! — surprise en voyant un oisillon qui gémit, tremblant — Où l’as-tu pris?

—Il est tombé d’un arbre... j’ai pensé que tu aimerais l’avoir. Tu peux l’apprivoiser pour qu’il soit comme la chouette du théâtre et ainsi tes lettres et celles de ton père vont arriver plus vite.

— C’est une tourterelle. La maîtresse nous a expliqué que les tourterelles ressemblent aux pigeons mais qu’elles volent la nuit.

—À la maison on les appelle *collieret* parce que quand elles grandissent elles ont des marques autour du cou qui ressemblent à un collier.

—Merci, mais je ne sais pas si ma mère me laissera en prendre soin. Nous, on n’aime pas avoir de cages, nous préférons qu’ils volent en liberté...

—Mais tu peux garder cette boîte et tu lui donneras à manger jusqu’à ce qu’elle grandisse. Peut être qu’elle restera avec toi et c’est comme Hedwig et elle aura des pouvoirs magiques et elle agira comme courrier... Tu devrais lui donner un prénom...

—Un prénom? Je l’ai... on l’appellera Pepita, la tourterelle Pepita, oui!

—Pepita?

—Un jour, tu m’as expliqué pourquoi tu t’appelais luri. Alors moi, on m’a prénommée Fina en souvenir de Josefina Castellví, que tout le monde connaît sous le prénom Pepita. Elle a été la première femme scientifique à avoir étudié les animaux de l’Antarctique et qui a aidé à construire le premier laboratoire là, sur le continent blanc où il y a mon père.

—Bonjour Pepita! —dit, doucement le garçon, prenant le tourtereau et lui caressant le dos.

—J’ai aussi un cadeau! Tiens! —et Fina lui passe un mot de la maîtresse où elle y a écrit : «---*luri Norevic*, nous serons très contents si tu veux te joindre à nous voir la pièce de théâtre “*Harry Potter à la cour du Roi Artur*” que les élèves de sixième année vont représenter vendredi prochain.»

La pauvreté

—D’accord! On va la garder, mais seulement quelques jours, le temps qu’elle puisse voler. Ensuite on la laissera au parc et elle pourra retrouver sa famille- affirme la mère, touchée par la vision du petit animal sans défense.

—Mère, les tourterelles ont beaucoup d’enfants? On lui prépare un nid en coton? On peut la baigner? Qu’est-ce qu’elles mangent? Je ne voudrais pas qu’elle meure, tu sais?

—Je ne sais pas de manière certaine, mais je dirais qu’elles mangent des graines. On peut lui donner aussi des grains de riz et on lui préparera un peu d’eau... mais tu dois t’en occuper et la boîte, tu la mets sous la fenêtre, dans ta chambre.

—Merci, mère —sourit Fina, convaincue que la petite tourterelle sera comme la chouette du livre et qu’elle ne partira pas de son côté, jamais.

—Hier on a parlé d'luri, à la réunion des parents.

—Ah oui?

—Oui, on veut aider sa famille pour que lors du prochain cours il puisse aller à l'école. Cela ne sera pas facile mais on va essayer.

—Je n'aime pas qu'il soit sale et qu'il fouille les ordures...c'est un bon garçon...

—Ma fille, c'est un peu compliqué. Tu sais le livre d'Harry Potter que tu as lu? Son auteure c'est l'une des femmes les plus riches de son pays et l'un de ses livres, en seulement un jour, a été vendu à neuf millions d'exemplaires. Neuf millions ça fait beaucoup de livres et beaucoup d'argent. Par contre, un vaccin qui peut guérir de la malaria un enfant malade d'un pays pauvre coûte seulement dix centimes. Le monde n'est pas très bien réparti. Il y a beaucoup d'enfants comme luri, dans de nombreux endroits, et ce sont des enfants qui n'ont pas les dix centimes pour payer le vaccin.

—Et nous qu'est-ce qu'on peut faire?

—Je t'ai déjà dit que c'est difficile parce que si nous voulons que tous les enfants aillent à l'école, mangent tous les jours et qu'ils ne doivent pas travailler, il faut impliquer beaucoup de personnes. Il y en a qui essayent et élaborent des plans pour fertiliser des terrains, récolter et canaliser l'eau de pluie, construire des stations électriques et des hôpitaux là où il n'y en a pas, mais c'est un problème complexe. Imagine que tu aies seulement un euro par jour, il y a beaucoup de gens comme ça. Et quand tu dis que luri sent mauvais c'est parce que là où il habite il n'y a pas d'eau. Maintenant il y a beaucoup d'organisations et d'institutions ailleurs dans le monde entier qui se mettent d'accord et diffusent un document qui s'appelle "La lettre de la Terre", qui nous explique comment on peut créer une société plus juste et plus pacifique. Tu devrais la lire...

—Il me semble que papa l'avait expliqué...

—Ah! Et si tu veux savoir combien d'enfants ne savent ni ne sauront jamais lire, analphabètes pour toujours... Compte un sur quatre... ce sont des enfants qui ne peuvent pas aller à l'école parce qu'ils travaillent dans des usines, chargent des bois, fouillent les ordures. Ce sont des enfants qui ne jouent jamais au parc.

—Alors, luri...

—Luri a notre soutien maintenant

—Mais...

—Mais je te l'ai dit, ma fille, c'est difficile mais on va l'aider. Parce qu'on est très courageuses, n'est-ce pas?

La représentation

La nervosité des élèves de sixième année disparaît au moment où le rideau se lève. Les applaudissements venant de la salle éclatent et s'arrêtent dès que les projecteurs illuminent la scène, où un décor magnifique montre le château de Camelot. Sur le devant de la scène trois garçons déguisés en magiciens dialoguent et se déplacent d'un bout à l'autre.

Leurs paroles s'entendent clairement, on les sent confiants. La pièce se déroule...

Au premier rang, luri ouvre des yeux éblouis, il rit des blagues et s'étonne des tours des magiciens: maintenant une pluie de confetti, maintenant des mouchoirs en couleur qui sortent d'un chapeau, maintenant un doigt qui brille...

Assise sur la chaise à côté, la mère de Fina attend avec impatience le moment de l'apparition de *Fina-Morgana*, mais avant elle suit le vol du pigeon dressé qui plane sur le parterre en faisant des piqués, des tire-bouchons, en planant pour toucher les têtes et venir se poser sur le bras du garçon qui joue le rôle de Harry Potter.

Les applaudissements crépitent.

Finalement entre en scène Fina, elle traverse la scène, en faisant des tours avec les mains, et se place devant Potter. Elle commence sa récitation avec une voix cristalline:

“Arrête, apprenti magicien et réponds aux questions: Comment s'appelle la fleur...”

Luri n'arrive pas à le croire! Il touche le bras de la mère de Fina et lui chuchote à l'oreille:

—La robe de Fina je l'ai vue avant chez moi. *Majka* en cousait une pareille. Quel hasard.

—Ce n'est pas le hasard —répond, d'un ton calme, la femme —, c'est la même robe. Ta mère est une grande couturière et coud très bien, et elle nous a aidé à faire les vêtements de la pièce de théâtre.

Maintenant, luri comprend pourquoi sa mère était si pressée ces derniers jours, les allées et venues mystérieuses à l'école.

—Je sais coudre, moi aussi —ajoute le garçon, au cas où.

La tombée du rideau marque la fin de la représentation, du cours et de neuf années partagées par un groupe à l'école. Derrière le rideau, des rires, des accolades et des larmes.

Les adieux

Au parc, un chiot yorkshire ronge un ballon et les enfants font la queue pour faire des descentes de toboggan. Fina écoute un groupe de grand-mères qui parlent de la manière dont elles vont s'organiser au cours de l'été qui commence. C'est le premier jour de vacances et un petit vent léger agite les branches des acacias, provoquant une pluie de fleurs qui teint en jaune les bancs, les balançoires et le sol.

Luri s'approche, les mains libres, un regard curieux et d'une démarche tranquille. Fina sent que c'est peut être la dernière fois qu'elle va le voir. Elle s'étonne qu'en étant si semblables ils soient aussi tellement différents. Elle, elle ouvre le frigo pour satisfaire sa faim, lui, il se rend près du supermarché pour ramasser les produits périmés qu'on jette; elle tourne la commande de la douche pour apprécier l'eau chaude ; il marche jusqu'à la source pour remplir un seau; elle à l'école et lui, à la rue...

Il s'assoit à son côté. Il semble heureux.

—On part à Mostar! —exclame le garçon ravi.

—Je sais. Ma mère me l’a expliqué...

—Je suis content parce que je pourrai voir mes amis et mes grands-parents, s’ils sont encore vivants. *Majka* a quatre billets d’avion, seulement l’aller. Je crois que ta mère a quelque chose à voir....

—Oui, ma mère et les autres mères de l’école.

—On ne sait pas si on va revenir, mais si on revient elle m’a dit que nous aurons un nouvel appartement et que je pourrai aller au collège avec toi et qu’il ne faudra plus que je fouille dans les bennes.

—Cela sera génial ! Eh!... Et souviens-toi que tu dois encore me raconter des histoires sur les étoiles et les voyages dans l’espace... *ben*, et si tu restes dans ton pays peut être que je pourrai venir te rendre visite, n’est-ce pas? Tu as une adresse où je puisse te trouver?

—Non, pas encore, mais on a Pepita, elle me trouvera! Elle grandira bientôt et tu lui apprendras à apporter des lettres à ton père et à moi.

—Oui, Pepita sera le courrier... — Elle rit pendant qu’elle imagine la tourterelle volant avec une enveloppe entre ses pattes.

Fina sort un paquet du sac à dos.

—Tiens, c’est pour toi...ouvre.

Luri défait soigneusement l’emballage du cadeau. C’est un livre. Il lit le titre: *Harry Potter et la pierre philosophale*.

—C’est le premier livre de la série —raconte la jeune fille —quand Harry a onze ans et qu’il va, pour la première fois, à l’école de magie. Il te ressemble...

—Merci beaucoup! —répond Luri. Tout de suite, il ouvre le livre à une page au hasard et commence à lire —“*De toutes les soirées de sa vie, pour Harry celle-ci avait été la meilleure. Mieux que la nuit de Noël, que d’avoir gagné le match de quidditch, ou d’avoir vaincu le troll... Jamais, il n’allait jamais oublier cette soirée.*” C’est joli, merci...

—*Ben*, je dois partir —termine Fina en se mettant le sac au dos et en s’approchant du garçon pour le serrer dans ses bras —. Bon voyage!

Fina se lève et s’éloigne du banc. Elle ne veut pas d’un adieu triste et, pendant qu’elle s’éclipse par l’extrémité du parc, elle n’entend pas les derniers mots d’Luri, qui lui crie:

—Et on ne dit pas *Ben*...

Conte Sous l’acacia

Fina est une jeune fille de onze ans qui a une vie agréable. Lors des derniers jours de l’année scolaire, ses émotions sont partagées entre la représentation d’une pièce de théâtre scolaire, la lecture des lettres que son père lui envoie de

l'Antarctique et l'horizon d'un été qui est proche. Tout semble placide et tranquille.

Une rencontre sous l'acacia d'un parc avec un garçon récemment arrivé au village lui fera changer la perception du monde qui l'entoure et elle s'apercevra que tout le monde ne vit pas comme elle. Elle découvrira par elle-même, ce que la pauvreté veut dire et comment les guerres sont dures.

« Sous l'acacia » est un conte réaliste, qui s'adresse aux enfants, à partir de huit ans, qui réfléchit sur les bases du document « La lettre de la Terre ».

IMPLICA^{T+} amb la Carta de la Terra

30 gener

*Dia Escolar
de la No-Violència i la Pau*

21 febrer

*Dia Internacional
de la Llengua Materna*

3 març

*Dia Mundial
de la Naturalesa*

22 abril

*Dia Internacional
de la Mare Terra*

22 maig

*Dia Internacional
de la Diversitat Biològica*

5 juny

*Dia Mundial
del Medi Ambient*

11 juliol

*Dia Mundial
de la Població*

31 agost

*Dia Internacional
de la Solidaritat*

16 setembre

*Dia Internacional
Preservació de la Capa d'Ozó*

17 octubre

*Dia Internacional
Eradicació de la Pobresa*

16 novembre

*Dia Internacional
per la Tolerància*

10 desembre

*Dia Internacional
dels Drets Humans*

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Gener Febrer Abril Juny Juliol Setembre Novembre
Març Maig Agost Octubre Desembre

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament
Servei Educatiu del Segrià
Centre de Recursos Pedagògics

Generalitat de Catalunya
Departament
d'Ensenyament

IMPLICA +

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Diputació de Lleida

municipis, territori i tu